

Občina Velike Lašče

100 let

trških pravic, čebelarstva in zadrugištva

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 3. julij 2013

- *Občinski praznik 2013*
- *Vabimo na prireditve ob 100-letnici čebelarstva*

KAZALO:

Županova stran	3
OBČINSKE STRANI	
OBČINSKI PRAZNIK	4
Slavnostni nagovori	6
Dobitniki občinskih priznanj	7
Umrli je častni občan prelat Vinko Šega	10
Obvestilo o delu šolske zobne ambulante	10
Priznanja ob zaključku šolanja v osnovni šoli	11
Investicije na komunalnem področju	11
Poslovni časi v poletnem času	11
Javni razpis za uporabo športne dvorane	12
Abonma 2013/2014	12
ŠOLA IN VRTEC	14
Obisk policista v skupini Metulji	
Na Turjaku je lepo	
Prvi turistični koraki	
Drugošolci na 7. mednarodnem festivalu	
Dobrodelnost petošolcev	
Petošolci v šolskem letu 2012/2013	
Shema šolskega sadja	
Osnovnošolci letos uspešni športniki	
Boštjan Podlogar	
KULTURA	21
Dan Primoža Trubarja	
Ustvarjalni dogodek	
Poletna muzejska noč	
Obisk Zavoda Sv. Terezije	
Knjižnica Frana Levstika	
ČEBELARSTVO	24
Vabilo ob praznovanju 100-letnice čebelarstva	

NAŠA DEDIŠČINA	25
Železniške zanimivosti	
Vabilo na razstave	
Grb trške občine Velike Lašče	
Vseživljenjsko izobraževanje	
DRUŠTVA	28
Zgodil se je Konjerejski dan	
Naokoli po Pohorju	
Obiskala nas je zdravstvena enota SV	
Strokovna ekskurzija DOD Gradež	
TURIZEM	32
Trški dan	
Dan sonca	
Poletje na gradu Turjak	
Ročna košnja	
KMETIJSTVO/GOZDARSTVO	37
Nasveti za lažje sobivanje z medvedom	
ZADRUŽNIŠTVO	38
100 let velikolaškega zadružištva	
ŠPORT IN REKREACIJA	40
Ajda in Živa Golob uspešni plezalki	
Občinsko prvenstvo v namiznem tenisu	
Lokostrelske novice	
PISMA	44
OGLASI	45
ZAHVALE	46

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

Letnik 18, številka 5, 11. julij 2012. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. Naklada: 1.520 izvodov. Izdajatelj: Občina Velike Lašče. Odgovorna urednica: Lidija Čop. Uredniški odbor: Ivanka Peterlin, Veronika Vasič, Manfred Deterding, Urša Zalar. Lektoriranje: Ema Sevšek. Prelom: Moj Repro, d.o.o., Krvava Peč. Tisk: KVM Grafika d.o.o. Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. Tel.: 01 781 03 70, E-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide 28. avgusta 2013, prispevke je potrebno oddati do 14. avgusta 2013.

Slika na naslovnici:

Dobitniki občinskih priznanj (foto Peter Centa)

IZ ŽUPANOVEGA NAGOVORA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Po uvodnem pozdravu vsem: dobitnikom občinskih priznanj, drugim županom, častnim občanom, občinskim svetnikom in svetnicam ter občankam in občanom se je župan Anton Zakrajšek še posebej zahvalil predsedniku države gospodu Borutu Pahorju za obisk. Njegov obisk je namreč pripomogel k še bolj slovesni počastitvi letošnjega občinskega praznika.

Nato je župan v nagovoru nadaljeval:

»V naši občini bomo letos počastili kar tri stoletnice. Stoletnice podelitve trških pravic Velikim Laščam, ki jih je podelil cesar Franc Jožef, smo se v začetku maja že spomnili na zelo odmevni prireditvi na Trubarjevi domačiji in s priložnostno razstavo v občinski stavbi. V mesecu juliju bomo praznovali sto let čebelarstva in v začetku septembra še sto let zadružištva v Velikih Laščah. Te obletnice so vsekakor priložnost, da se spomnimo, da so tukaj živeli in ustvarjali mnogi ljudje, ki so s svojo pridnostjo in pogumom tlakovali pot, po kateri so pokončno hodili naši predniki. Mi pa smo jim dolžni, da to pot še nadgrajujemo, da bodo po njej ponosno hodile tudi naslednje generacije.

Tako se tudi pri nas po najboljših močeh vsa leta trudimo, da bi občino naredili kar najbolj prijazno za bivanje v njej. Zato še vedno veliko proračunskih sredstev namenjamo prav investicijam. Naj ob tej priložnosti izpostavim le širše obrise letošnjega dela. Tudi v bodoče bomo izboljševali komunalno infrastrukturo, saj imamo v planu posodobitev in obnovo vodovodnih sistemov, asfaltiranje cestnih odsekov, postavitve dodatnih luči javne razsvetljave, nadaljevanje gradnje pločnikov. Želimo pa tudi začeti z gradnjo kanalizacijskega sistema in obnoviti eno poslovilno vežico.

Kot vsako leto bomo tudi letos sofinancirali razne projekte s področja malega go-

spodarstva, kmetijstva in turizma. Vsekakor imamo največjo željo, da bomo končno od pristojnih državnih organov pridobili vsa dovoljenja, potrebna za komunalno ureditev poslovnice cone Ločica.

Ti postopki se nam vlečejo že predolgo, kar nekaj let.

Veliko pozornost bomo namenili družbenim dejavnostim. Na področju predšolske vzgoje smo kot vedno do sedaj poskrbeli, da bomo tudi letos septembra lahko vpisali v vrtec vse naše otroke.

Konec meseca junija se bo pričela naša letošnja največja investicija, izgradnja dodatnih učilnic v Osnovni šoli Primoža Trubarja. Z investicijo, vredno več kot osemsto tisoč evrov, se bo zgradilo sedem novih učilnic. Odločili smo se, da bomo za to investicijo vzeli kredit, da bomo lahko izpeljali tudi načrtovane projekte na drugih področjih. Pa brez strahu, spoštovane občanke in občani, občina zaradi tega kredita ne bo potisnjena v rdeče številke. Daleč od tega. Tudi z najemom omenjenega kredita bo naša občina še vedno pod povprečjem zadolženosti slovenskih občin in pod zakonsko dovoljeno višino zadolžitve.

Vseskozi se zavedamo pomena družbenih dejavnosti in zato mnogo sredstev namenjamo tudi kulturnim, športnim, turističnim in drugim prireditvam ter programom društev.

V naši občini smo z javno zasebnim partnerstvom do skoraj vseh naših naselij zgradili širokopasovno omrežje, ki temelji na optični povezavi, kar omogoča najsodobnejše in najkvalitetnejše storitve s področja telekomunikacij. Upam, da bo

tudi državni Telekom izpolnil obljubo, ki jo je dal že pred leti, da bo širokopasovno omrežje zgradil tudi do tistih naselij, za katere občina v preteklosti ni mogla kandidirati na razpisu. Za izpeljavo teh, pa tudi pri drugih zadevah, je potrebno veliko truda, dogovarjanj, usklajevanj in prepričevanj.«

Ob koncu nagovora se je župan zahvalil sodelavkam in sodelavcem občinske uprave, podžupanji dr. Tatjani Devjak, svetnikom in svetnicam, ki so s svojimi odločitvami pripomogli, da bo naša občina tudi v letošnjem letu deležna številnih investicij. Za korektno sodelovanje se je zahvalil še predstavnikom in uslužbencem javnih zavodov in raznih društev.

Čestital je še vsem dobitnikom občinskih priznanj in se jim zahvalil za njihovo dosedanje delo, trud, udejstvovanje in dosežke. Osnovnošolcem, dijakom in študentom je zaželel uspešen zaključek šolskih obveznosti in povabil na vse ostale prireditve v okviru občinskega praznika. Nagovor pa je zaključil z mislijo našega spoštovanega častnega občana, svetovno znanega misijonarja Pedra Opeke, ki se vsakodnevno bori, da bi tudi v največja brezna revščine posijalo sonce. »V knjigi: Bojovník upanja je zapisal: Dobrota je zasidrana globoko v nas, le pustiti ji moramo, da se razcveti. Naj se razcveti tudi danes tukaj, med nami, naj se razcveti v naši lepi domovini Sloveniji.«

Povzela Lidija Čop

OBČINSKI PRAZNIK 2013

Letošnje praznovanje občinskega praznika je potekalo od četrтка, 6. junija, do nedelje, 9. junija. Tokrat so bile prireditve še posebej slovesne, saj so bile z njimi obeležene različne pomembne obletnice, kar je dokazoval tudi lep obisk občank in občanov.

V četrtek, 6. junija, se je v Viteški dvorani turjaškega gradu odvijala tradicionalna že **17. revija pevskih zborov**. Večer so popestrili domači in tudi gostujoči zbori, in sicer trije zbori iz Kanala ob Soči in en zbor iz Borovnice. Srečanje zborov je bilo lep uvod v občinska praznovanja in dokaz, da pesem združuje ljudi, hkrati pa tudi dokazuje izredno umetniško poustvarjanje od najmlajših predšolskih pevk in pevcev, prek osnovnošolskih do starejših članov zborov – vsem je pesem in glasba način izražanja, priložnost za druženje in navsezadnje tudi vzgajanje mladih za ljubezen do lepe pesmi.

V petek, 7. junija, je v večernih urah potekala osrednja prireditev ob občinskem prazniku, **slavnostna akademija**. Dogajanje se je pričelo pred občinsko stavbo s promenadnim koncertom Pihalnega orkestra Ribnica in nastopom mažoretne skupine iz Ribnice. Nato so se vsi zbrani v sprevedu sprehodili do športne dvorane, kjer se je nadaljevala osrednja slavnostna prireditev s podelitvijo občinskih priznanj. V bogatem kulturnem programu, ki sta ga z res odlično izbiro in interpretacijo besedil naših znanih rojakov usmerjala povezovalca **Alenka Vasič** in **Matjaž Gruden**, smo lahko prisluhnili **Mladinskemu pevskemu zboru OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče**, **Simfoničnemu orkestru GŠ Ribnica**, pevki **Alenki Godec** in **Slovenskemu oktetu**. Resnično številni obiskovalci prireditve so lahko prisluhnili optimistično naravnemu slavnostnemu nagovoru predsednika države, **Boruta Pahorja**. Navdušil nas je predvsem s poznavanjem naših krajev in naše zgodovine, saj je lepo vpletel pomembne tri stoletnice in tudi pogled v prihodnost. Preko videoposnetka nas je nagovoril tudi **Nick Vučić**, velik poznavalec Primoža Trubarja, ki je naše kraje in Trubarjevo domačijo obiskal septembra lani. Že takrat je obljubil, da bo pripravil nagovor občankam in občanom ob občinskem prazniku o veličini Trubarja in njegovih del. Po prireditvi je sledilo družabno srečanje, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli fantje iz ansambla Krpani.

Prireditve ob občinskem prazniku so se nadaljevale **v soboto, 9. junija**. Dopoldne se je na trgu pred Levstikovim domom odvijala prireditev **Trški dan**. S svojimi izdelki so se predstavila domača društva in povabljeni razstavljalci. Popoldan pa je bil športno obarvan, saj je v športni dvorani potekala **športna prireditev ob 10-letnici Nogometnega kluba Velike Lašče**. V večernih urah so na Trubarjevi domačiji pripravili **prireditev ob dnevu Primoža Trubarja** z odprtjem tradicionalne **likovne razstave Trubarjevi kraji**.

Zadnji dan v okviru občinskega praznika, **v nedeljo, 10. junija**, sta sledila še **21. pohod po Velikolaški kulturni poti**, ki vsako leto privabi večje število pohodnikov, in festival ustvarjalnosti **Dan sonca na Rašici**.

Tudi letos ste požrtvovalni občani in člani različnih društev in organizacij dokazali, da s skupnimi močmi lahko in zmoremo pripraviti in izpeljati veliko prireditev, tako športnih, kulturnih in turističnih. In prav vse so pozitivno odmevale v različnih medijih. Pred sto leti so se naši predniki trudili postaviti pomembne mejnike v zgodovini velikolaških krajev, zato je prav je, da jih po tolikih letih hočemo in zmoremo tudi na dostojen način proslaviti.

Lidija Čop, občinska uprava

Pred začetkom prireditve so se zbrali **praproščaki**, sledile so jim **narodne noše** in člani naših društev v društvenih nošah

Ob zvokih **ribniške godbe** so zaplesale mažoretke

Predsednika države **Boruta Pahorja** in tudi vse ostale povabljene goste sta ob prihodu sprejela in pozdravila župan **Anton Zakrajšek** in podžupanja **dr. Tatjana Devjak**

Ob koncu prireditve je župan predsedniku podaril tudi darilo občine, in sicer umetniško sliko **Velikih Lašč**, ki bo po predsednikovih besedah krasila prostore predsedniške palače

Pevka **Alenka Godec**

Povezovalca prireditve **Alenka Vasič** in **Matjaž Gruden**

Slovenski okteti

Z veličastnimi zvoki melodij **Simfoničnega orkestra Ribnica** pod vodstvom dirigenta **Matjaža Jevšnikarja** je bila prireditev še posebej slovesna

V lepem številu so se povabili k prisotnosti na prireditvi odzvale tudi naše občanke in občani v **narodnih nošah**, za kar se jim iskreno zahvaljujemo

Osnovnošolski mladinski pevski zbor pod vodstvom **Vite Mekinda** je zapel državno in evropsko himno

IZ SLAVNOSTNEGA NAGOVORA PREDSEDNIKA BORUTA PAHORJA

Vesel sem, da se lahko pridružim v e l i k e m u praznovanju, saj letošnji praznik ni le praznik občine, ampak je praznik, ko Velike Lašče slavijo tudi tri 100-letnice: pridobitve trških pravic, čebelarstva in zadružništva ... Že cesar Franc Jožef je prepoznal, da v teh krajih živijo pridni in podjetni ljudje ter jim je podelil trške pravice, s katerimi so Velike Lašče postale p o m e m b n o regionalno gospo-

darsko središče. V tistem času se je razvilo tudi zadružništvo in kmetje so ambiciozno zastavili razvoj čebelarstva. Svojim ljudem so Velike Lašče takrat ponujale dovolj priložnosti, da si z delom zagotovijo kruh in s tem socialno varnost. To je samo po sebi velik uspeh, ki je ljudem dajal upanje in perspektivo, kraju pa zagotavljal razvoj. In to je vredno posebne obeležitve, kajti enaka merila imamo za uspeh tudi danes. Delo je vedno bilo za Slovence največja vrednota, danes, v kriznih časih se zavedamo, da je lahko tudi dragocenost ... Takšni prazniki so tudi priložnost, da se s pogledom obrnemo nazaj in poskusimo ujeti horizont prihodnosti ... Krajani Velikih Lašč ne živite le na lepem, ampak tudi slavnem kraju, saj iz teh krajev izhaja tudi Primož Trubar, ki je utemeljil slovenstvo in nas prvi javno poimenoval Slovence ter velja za začetnika slovenskega knjižnega jezika ... V prihodnjem tednu odhajam na obisk v Strasbourg, kjer bom nagovoril poslance Evropskega parlamenta, in kdo bi si v Trubarjevem času mislil, da bomo tam govorili v slovenskem jeziku. Vse to kaže na veličasten zgodovinski razvoj slovenstva ... Naš ponos in pripadnost k skupnosti vsem nam daje samozavest, a tudi odgovornost do drugega in naše skupne prihodnosti ... V času boja z okupatorjem smo se Slovencu tudi razdelili. Z razglasitvijo lastne suverene države pa smo ta zgodovinski razkol preseglili; in ko je na vrata naše sedanosti potrkala kriza, se zdi, da se nesoglasja med nami poglobljajo, vendar kljub vsemu verjamem, da če se bomo v strpnosti znali pogovarjati, bomo preživeli ... Za našo skupno prihodnost je torej odločilna tudi presoja vsakega od nas: Ali bomo na razpotju, kjer se odločamo po lastni presoji, šli tja, kamor nas je napotil Trubar, da se vrnemo v skupnost, kjer bo lepo in prijetno živeti, v katerem bo nagrajen trud in bo vsak živel svoj življenjski stil, da bomo ponosni na svojo preteklost in politično dovolj enotno gledali v

svojo prihodnost ali bomo ubrali drugo pot, ki nas bo razdelila? Pozivam vas torej k pogumu, da vidimo v sebi in med nami tisto, kar je najboljšo in da se zanesemo tudi na tiste, ki mislijo drugače in nimajo nobenega razloga, da bi nam okrnili dostojanstvo. Če smo toliko pogumni in enotni, potem lahko ne glede na težave, ki smo jih priča, vsi z upanjem gledamo v prihodnost. Ne glede na skušnjave vas prosim, glejte skupaj z nami v prihodnost, smo majhen narod, in to, da mu pripadamo, kaže na našo moralno moč.

IZ NAGOVORA NICKA VUICICA

Ko sem lani obiskal Trubarjevo domačijo, sem bil osupel in navdušen. Če bi sam živel v Sloveniji, bi velikokrat odšel na Trubarjevo domačijo, ker bi se vsakič naučil nekaj novega in bi bil navdušen.

Ko pogledam nazaj, kakšna pisma, vsebino in sporočila je Trubar zapustil Slovincem, sem osupel nad tem, kaj je kot prvo želel povedati. Ko si zdaj kot oče predstavljam, da je moja žena noseča, jaz pa bi bil na smrt bolan in svojega otroka nikoli ne bi mogel osebno spoznati in bi mu želel posneti videoposnetek, kaj bi mu rekel? Ljubim te? To že, kaj pa potem? To je Trubar želel reči na začetku. In to ni le pozdrav. Poslušajte, kaj pravi: »Za vse Slovence prosim milosti, miru, usmiljenja in pravega spoznanja Boga po Jezusu Kristusu.« Kaj če je imel prav? Živel je v času kuge, avstrijskega zatiranja in turških vpadov. Med vsemi stvarmi, za katere je menil, da jih potrebuje vsak Slovenec, je bila vera in pravo spoznanje Boga, da bi imeli vero v Jezusa Kristusa.

Kaj pa evrski kovanec? Kaj je na njem? Na vašem evrskem kovancu je zapisano: STATI IN OBSTATI. Naj vam preberem, kaj pravi o veri. Pravi naslednje: »Vera je torej srčno, gotovo in trdno zaupanje v Božje reči. Ta v nas stori, da se trdno zanašamo na preprosto ter golo Božjo obljubo.« Kot verujoči v Jezusa ne verjamemo samo v drugo religijo, ne verujemo v nekoga tam zgoraj, ki ga nikoli ne bomo srečali ali ga nikoli ne bomo resnično spoznali. Ne. On je poznal vero v osebnem odnosu z Jezusom Kristusom.

Ne glejte nanj zgolj kot utemeljitelja jezika. Njegove knjige so zdaj prevedene v moderno slovenščino, mogoče bi bili presenečeni nad tem, kaj pravi in kar misli, da je najbolj pomembno v vašem vsakdanjem življenju. Naj govori. Odprite oči in pogledajte, kaj vam Trubar želi reči danes: »*Imam vas zelo rad. Bog vas blagoslovi. Bog vas ljubi in za vse vas ima načrt. Zato živite dan za dnem in nikoli ne obupajte nad Bogom, ker On ne bo nad vami.*«

In pogledajte, kaj vam Trubar želi reči danes.

DOBITNIKI OBČINSKIH PRIZNANJ

PRIZNANJE OBČINE VELIKE LAŠČE

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah je Občinski svet Občine Velike Lašče na 18. redni seji, dne 14. maja 2013 sprejel sklep, da se priznanji občine Velike Lašče podelita

PROSTOVOJNEMU GASILSKEMU DRUŠTVU DVORSKA VAS-MALA SLEVICA za 90-letno delovanje društva.

Predlagatelj: Gasilska zveza Velike Lašče, OO SDS, OO SLS in OO SNS

Obrazložitev:

Društvo letos praznuje 90 let svojega delovanja. Njegovi člani so v vseh teh letih skrbeli za požarno preventivo, za vzgojo mladih, občanom pa so pomagali pri požarih in drugih nesrečah.

Prostovoljno gasilsko društvo Dvorska vas-Mala Slevica je bilo ustanovljeno leta 1923 z namenom zaščite okoliških naselij pred požari in ostalimi naravnimi nesrečami. V društvu je trenutno včlanjenih 147

članov, od tega 43 operativnih gasilcev, 34 pripravnikov, 18 mladincev, 9 pionirjev in 15 veteranov.

Veliko skrbi namenjajo vzgoji in izobraževanju mladine. V zadnjih letih so prav mladi gasilci iz PGD Dvorska vas-Mala Slevica predstavljali velik del udeležencev tekmovanj, ki jih organizira GZ Velike Lašče. Tekmovanj pa se niso samo udeleževali, ampak so na njih dosegli odlične uvrstitve. Med drugim so se v orientaciji in kvizu že uvrstili na državno tekmovanje. Za uspešnostjo mladih gasilcev stojijo požrtvovalni mentorji, ki za priprave porabijo veliko svojega prostega časa.

V društvu pa so poleg mladih aktivni tudi operativni gasilci, na katerih temelji požarno varstvo. Operativci v zadnjih letih dosegajo odlične rezultate na tekmovanjih v gasilskošportnih tekmovalnih disciplinah ter se ves čas usposabljujejo in izpopolnjujejo. Vsako leto izvedejo vsaj eno društveno vajo, vedno pa se udeležijo tudi vaj v organizaciji GZ Velike Lašče.

Za svoje delo člani PGD Dvorska vas-Mala Slevica zbirajo sredstva na različne načine. Vsako leto izvedejo dobro obiskano gasilsko veselico; v priprave vložijo več sto prostovoljskih ur. V letu 1997 so zgradili nov gasilski dom, leta 2003 pa nabavili gasilsko vozilo GVV-1.

DRUŠTVU PODEŽELSKIH ŽENA VELIKE LAŠČE za dolgoletno delovanje društva in promocijo Velikih Lašč.

Predlagatelj: OO SDS, OO SLS, OO NSi in OO SNS
Obrazložitev:

Društvo podeželskih žena Velike Lašče deluje že 15 let in je eno izmed najbolj aktivnih društev v naši občini. Žene in dekleta se v okviru društva z veseljem trudijo ohraniti in oživljati naše šege in navade. Svojo ustvarjalnost, predvsem pa voljo in ljubezen do vsega, kar je oblikovalo našo dediščino p o d e ž e l j a , prikažejo na različnih razstavah in ob različnih p r i l o ž n o s t i h . Njihove najbolj prepoznavne in že

tradicionalne so razstave papirnatega cvetja, poprtnikov, prav gotovo pa je najodmevnejši t. i. bučno-marmeladni dan v okviru Velikolaške tržnice. Tradicionalne so njihove prireditve, kot sta npr.: prireditev za materinski dan in Dan gospodinj. Uspešne so tudi na raznih tekmovanjih po Sloveniji, ki jih prirejajo druga društva podeželskih žena in Slovenska zveza kmetič. Izredno spretna in uspešne so na tekmovanjih v izdelavi in peki pletenic, ročni košnji, pripravi različnih jedi, spretnostni vožnji s traktorjem in enoosno prikolico ter na ženskih kmečkih igrah. Naše šege in ljudsko izročilo pa predstavljajo tudi prek delovanja folklorne skupine, ki jo sestavljajo članice Društva podeželskih žena in člani Konjerejskega društva Velike Lašče. Predstavile so se tudi že v televizijski oddaji Dobro jutro in sodelovale v radijski oddaji Prizma optimizma. Društvo podeželskih žena se vsestransko vključuje in sodeluje na vseh občinskih prireditvah ter prireditvah osnovne šole in drugih društev. Poleg vsega pa skrbi še za izobraževalno plat delovanja, članice se udeležujejo različnih predavanj in izobraževanj, medse pa povabijo marsikaterega predavatelja, ki jim s svojimi nasveti širi znanje in poznavanje na številnih področjih, kjer delujejo. Članice društva so resnično vsestranske in vedno željne novih znanj in izkušenj, ki jih potem rade delijo mlajšim rodovom. Menimo, da si Društvo podeželskih žena Velike Lašče zasluži priznanje Občine Velike Lašče za ohranjanje in prenašanje šeg in navad naših prednikov ter s tem za promocijo celotne občine.

ZLATA PLAKETA

Po občinskem odloku o priznanjih in nagradah ima župan možnost podeliti zlato plaketo Občine Velike Lašče. Zlato plaketo Občine Velike Lašče prejme

KMETIJSKA ZADRUGA VELIKE LAŠČE ob 100-letnici uspešnega delovanja v občini.

Obrazložitev:

Zadružništvo je najstarejša, najbolj razširjena in zgodovinsko najbolj preizkušena oblika gospodarskega povezovanja kmetov. Tradicija zadružništva ima v velikolaški pokrajini močne korenine. Temelji segajo v čas ustanovitve Zadružne hranilnice in posojilnice, ki je bila kmetov predvsem v finančno pomoč. Zato so naši predniki začeli razmišljati o ustanovitvi še ene zadrage. Spomladi leta 1913 so na pobudo 32 članov ustanovili Živinorejsko zadrugo, katere cilj je bil izboljšati plemensko vrednost živine, zato so v Švici kupili plemenske bibe sivorjave pasme, zaradi česar so Velike Lašče do prve svetovne vojne ostale pomemben center živinoreje. Po drugi svetovni vojni je bilo na območju današnje občine formiranih pet zadrug: Velike Lašče, Dvorska vas, Karlovica, Rob in Turjak, vse pa so se leta 1960 združile v zadrugo Velike Lašče. Kmetijska zadruga danes opravlja zelo raznovrstne dejavnosti: odkup mleka in živine, odkup in prodaja suhe robe, ima tri trgovine na drobno z živili in galanterijo ter dva gostinska lokala. V Velikih Laščah je bil leta 2010 zgrajen zadružni trgovski center, kjer so trgovina z živili, tekstilom in galanterijo, bar in prostori Deželne banke Slovenije. V trgovini Repromaterial pa se krajani oskrbujejo z blagom za kmetijstvo.

Danes Kmetijska zadruga Velike Lašče šteje 117 članov, med njimi so kmetje in delavci. Kmetijska zadruga in njeni člani si v vseh letih 100-letnega delovanja prizadevajo za razvoj zadružništva in celotnega območja občine.

POHVALE ŽUPANA

Po občinskem odloku o priznanjih in nagradah ima župan možnost podeliti tudi pohvalo župana. V letošnjem letu tako podeljuje pet pohval. Pohvalo župana prejmejo

BRANE BORŠTNIK za dolgoletno uspešno in strokovno vodenje Čebelarkega društva Velike Lašče.**Obrazložitev:**

Izredna medena letina leta 1912 je bila v naših krajih povod za organizirano ukvarjanje s čebelarstvom aprila 2013. Ves čas delovanja so aktivni člani skrbeli za izobraževanje in razvoj čebelarstva. V čebelarstvu, ki ga že dobrih deset let uspešno vodi gospod Brane Borštnik, deluje več kot 60 čebelarjev, ki čebelarijo z okoli 800 panji. Samo v letošnjem letu se je društvu pridružilo deset mladih čebelarjev, od katerih jih ima osem tudi že svoje čebele, ostala dva pa bosta začela čebelariti v naslednjem letu. Ljubitelji čebel in čebelarji tako še danes organizirano skrbijo za nego in vzdrževanje čebeljih družin v naši občini. Čebele za svoj obstoj še nikoli niso tako potrebovale pomoči človeka in čebelarjev kot danes, obenem pa nam za naše zdravo življenje ponujajo naravne zaklade iz čebeljega panja. In prav to poslanstvo čebel, podkrepjeno z dolgoletnimi izkušnjami in širokim znanjem gospod Brane Borštnik z

veseljem predaja mladim rodovom, to je predšolskim otrokom in osnovnošolcem v okviru čebelarkega krožka, svoje znanje o pomenu obstoja čebel in čebeljih izdelkov ter skrbi za čebelje družine pa posreduje tudi članom krožka pod okriljem vseživljenjskega izobraževanja. Poleg tega je predavatelj Čebelarke zveze Slovenije, preglednik medu in svetovalec svetovalne službe pri ČZS ter pisec strokovnih člankov in tudi inovator. Izdelal je namreč t. i. visoko podnico z notranjim smukalnikom za cvetni prah, ki med slovenskimi čebelarji postaja vse bolj iskana novost. Kot predsednik Čebelarkega društva Velike Lašče je Brane Borštnik lep zgled marljivosti in vztrajnosti, kakršne so tudi vzornice čebele in prav gotovo je sam veliko pripomogel, da čebelarji delujejo v prid naše neokrnjene narave in ohranjanja kulturne dediščine.

KROŽEK ROČNIH DEL »NITKA« PRI DRUŠTVU UPOKOJENCEV VELIKE LAŠČE za 15-letno delovanje.**Obrazložitev:**

Krožek ročnih del »Nitka«, ki deluje pri Društvu upokojencev Velike Lašče, deluje že 15 let. Želja po sodelovanju, razvijanju in učenju ročnih spretnosti ter ustvarjanju čudovitih izdelkov jih je pripeljala do oblikovanja krožka, kjer ni tekmovalnosti, ampak le ocenjevanje, svetovanje in predvsem priložnost za prijetno druženje. Združuje jih torej ljubezen do ročnih del, ki so jo prejele od svojih mater, babic, prababic ... Njihov namen je ohranjanje te ljudske umetnosti. Z veseljem in vso skrbnostjo tako vsako leto ob občinskem prazniku pripravijo

v svojih prostorih razstavo ročnih del, ki so resnično vredna občudovanja. Prav tako večkrat sodelujejo tudi s šolo, kjer mlajšim generacijam ob različnih priložnostih pokažejo in posredujejo svoje znanje. Po nekaj letih obstoja krožka so si članice nadele ime »Nitka«, saj je nit pri njihovem delu nepogrešljiva, tako pri vezenju, kvačkanju kot pri pletenju. V prenesenem pomenu pa nit prijateljstva združuje ljudi; tako tudi svoj skupni ustvarjalni čas namenjajo tkanju in ohranjanju prijateljskih vezi.

NOGOMETNI KLUB VELIKE LAŠČE za 10-letno delovanje**Obrazložitev:**

Nogometni klub Velike Lašče je bil ustanovljen leta 2003. V vseh desetih letih delovanja združuje ljubitelje te pregovorno najbolj množične »postranske zadeve« v svetu. V prvi vrsti je njihovo poslanstvo vzgoja mladih športnikov, ki jih trenirajo izkušeni nogometaši in trenerji, katerih nogometna filozofija temelji na dobri tehnični usposobljenosti in tekmovalnosti. Nogometne ekipe so vključene v ligaška tekmovanja v okviru Nogometne zveze Slovenije in Mestne nogometne zveze Ljubljana, sodelujejo pa tudi na številnih nogometnih turnirjih na travi, na asfaltu in v dvoranah. Dobro delo trenerjev je že v prvih letih obrodilo sadove, kar dokazujejo dobri rezultati in veliko število osvojenih pokalov. Kar nekaj mladih nogometašev, ki so se prvih nogometnih korakov in preigravanj ter strelav na gol učili prav v vrstah Nogometnega kluba Velike Lašče, nadaljuje svojo nogometno kariero v državni reprezentanci oz. igrajo nogometaši v svoji kategoriji v prvi državni ligi. Poleg uspešnih mladih

nogometašev pa klub premore tudi zelo uspešno ekipo, ki se udeležuje veteranskih turnirjev. Nogometni klub Velike Lašče s svojimi trenerji igra eno vidnejših vlog v naši občini pri razvoju nogometa in športa kot celote.

EKIPA OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE za naslov državnih prvakov v igri med dvema ognjema**Obrazložitev:**

V Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče so na področju športa na razredni stopnji naši učenci izjemno uspešni v igri med dvema ognjema. Tekmovanja vsako leto potekajo prek ŠKL. Dvakrat so bila tekmovanja izvedena tudi v naši športni dvorani. Učenci pod mentorstvom Simone Bavdek in Branke Levstik trenirajo v okviru interesne dejavnosti, dodatno pa tudi v prostem času. In kakšne uspehe so dosegli?

Naši učenci 3. in 4. razreda so v šolskem letu 2012/13 postali državni prvaki ŠKL v igri med dvema ognjema. Isti učenci (ista ekipa), so v šol. letu 2011/12 na državnem nivoju v ŠKL med dvema ognjema dosegli drugo mesto. Isti učenci (ista ekipa) so v šolskem letu 2010/11 postali državni prvaki ŠKL v igri med dvema ognjema. Vsa tri leta so trenirali pod vodstvom mentorice Simone Bavdek. V treh letih so bili torej dvakrat državni prvaki in enkrat drugi. Ti učenci so:

Živa Fileš, Domen Benčina, Jon Indihar, Lara Perhaj, Maj Kikelj, Lovro Kutnar, Hana Debeljak, Žiga Vilhar, Luka Marolt, Katja Indihar, Ana Kastigar, Anže Purkart, Zala Kastelic, Lovro Prijatelj, Zala Starc, Ema Kopač, Andraž Gruden, Miha Marinč, Hana Ahac, Jon Hvala, Anže Šeme. Bor Žužek,

IDA RIGLER za izjemne uspehe v Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče

Obrazložitev, ki so jo pripravili v osnovni šoli:

Ida Rigler je vseh devet let šolanja vzorna učenka s samimi odličnimi ocenami. V 7. razredu je uspešno zastopala svoj razred kot predsednica oddelčne skupnosti. Vedno je priskočila na pomoč učno šibkejšim sošolcem in z izostrenim posluhom za pravičnost pomagala pri izboljšanju medsebojnih odnosov v skupini. Njen odnos do učiteljev in vseh zaposlenih na šoli je korekten.

Poleg rednega šolskega dela je uspešno sodelovala pri literarnih in likovnih natečajih in razpisih. Redno se je udeleževala večine šolskih tekmovanj in se večkrat uvrstila tudi na regijska tekmovanja. V 9. razredu je osvojila srebrno priznanje iz kemije, matematike in logike ter zlato priznanje iz diabetesa. V šolskem letu 2011/2012 je osvojila srebrno priznanje iz fizike, matematike in diabetesa ter zlato Preglovo priznanje iz kemije.

Učenci, kot je Ida, nam dajejo moč in pogum za nadaljnje delo in potrditev, da gremo v pravo smer.

UMRL JE ČASTNI OBČAN OBČINE VELIKE LAŠČE IN DOLGOLETNI ŽUPNIK V ROBU PRELAT VINKO ŠEGA

Na pogrebu 17. junija 2013 se je zbralo in od njega poslovilo veliko število duhovnikov, faranov, prijateljev in drugih. Eden izmed govornikov ob slovesu od prelata je bil tudi župan Anton Zakrajšek in govor objavljamo v nadaljevanju.

"Jaz minem, a ne minejo resnice, ki zanje mi gorelo je srce, ko je mladostno mi žarelo lice, ki zanjo živel sem, trpel krivice, ko so sveti jeli mi lasje."

Beseda, če mi zanje govorjena, iz srca v srca našla pot je svoj, življenja doba ni mi izgubljena, plačila je dovolj beseda ena: tvoj narod zadovoljen je s teboj."

Te besede našega rojaka Josipa Stritarja, ki govorijo o resnici, krivici in plačilu zadovoljstva naroda, želim danes nameniti prelatu Vinku Šegi, častnemu občanu Občine Velike Lašče, ko se od njega poslavljamo.

Pred desetimi leti je gospod prelat Vinko Šega v intervjuju za Družino povedal naslednje:

»Večnost mi pomeni vse. Absolutno. Smisel vsega mojega življenja. Na stara leta sem kot duhovnik srečen med temi dobrimi ljudmi v župniji Rob in čakam, kdaj me bo Vsemogočni poklical v večnost.« In gospod Šega je dočkal ta trenutek. Vsemogočni, ga je pred nekaj dnevi poklical k sebi v večnost, ne sicer med svojimi župljani, ampak v duhovniškem domu v Ljubljani.

Srečni smo bili vsi, ki smo ga imeli čast poznati, se z njim srečevati in od njega sprejemati neizmerno voljo do življenja, dela in veselje za vse, kar se je v okolju dogajalo dobrega.

Danes se v imenu Občine Velike Lašče od njega poslavljam v žalosti in velikem spoštovanju do našega častnega občana. Ta naziv mu je bil podeljen v letu 2005 za predano in zgledno služenje v župniji Rob. V obrazložitvi je bilo zapisano:

»Gospod prelat Vinko Šega že več kot desetletje služi v župniji Rob. Svojo službo kljub visoki starosti opravlja s predanostjo Bogu in ljudem. Odločen v odločitvah, prijazen do drugače mislečih. Brez velikih besed, tiho in ponižno, z veseljem in optimističnim pogledom v svet gospod Šega daje vsem nam svetel zgled, kako je potrebno v današnjem času delovati v dobro vseh ljudi.«

Vsako srečanje z njim, vsak pogovor ali pismo, ki ga je poslal na občino, smo tisti, ki smo imeli priliko z njim kakor koli sodelovati, doživljali na poseben način. Veselil se je vseh pridobitev v občini, zlasti še, ko je šlo za ceste, za vodovod, za most na robarskem koncu. S kakšno voljo se je loteval birokratskih postopkov ob pridobivanju sredstev na razpisih za obnovo cerkva! Noben korak mu ni bil odveč, če je bilo treba kar koli postoriti za njegovo župnijo. Veliko naklonjenost je izkazal vsem projektom, ki so bili namenjeni mladim, še posebej je bil ponosen na svoje robarske dobrodelčke. Naj ob tej priložnosti omenim, da je kljub skromnosti, v kateri je živel, nekaj svojih sredstev prispeval tudi v dobrodelni Županov sklad.

V zadnjem letu in pol, ko je bil v duhovniškem domu, seveda pa tudi prej, ko je bil še v Robu, sem ga večkrat obiskal. Teh srečanj se je vedno zelo razveselil s prijaznim in spoštljivim pozdravom **"Oblast je prišla!"** Že ob lanskem obisku za 95. rojstni dan nam je poln energije razkril načrte o svoji novi knjigi. O njej in še o čem drugem mi je pripovedoval tudi letos, ko sem ga obiskal za veliko noč. V pogovoru je marsikdaj svojo misel zaključil z vedrim nasmehom in besedama **»Domovina rešena!«**

Domovina, v kateri ga je povojna oblast obsodila na dolga leta zapora in mu odvzela volilno pravico. V knjigi *Dano tisto uro*, s katero je želel prispevati k zmagi resnice in k spravi v slovenskem narodu, kjer je opisal spomine na grozote, ki jih je doživljal, je ob koncu zapisal: **»...jaz pa sem šel naprej. Ven iz sužnosti komunističnih zaporov. V svobodo, po štirih letih, enem mesecu in enajstih dneh ... Ni bilo vse dobro, ni bilo vse slabo, ni bilo vse svetlo, ni bilo vse črno, ni bilo vse veselo, ni bilo vse žalostno ... Naj bo vse v božjo slavo!«**

Gospod prelat mi je v letošnjem zadnjem voščilu za veliko noč med drugim zapisal: "Želim vam milost in radost Kristusove zmage, zraven pa še zdravje in božjega blagoslova pri vsem vašem plemenitem delu. Aleluja, vaš vdani Šega Vinko."

Tudi sam bi želel zaključiti teh nekaj svojih misli ob današnjem slovesu od gospoda prelata z njegovimi besedami prav iz tega voščila.

Gospod prelat Vinko Šega. **Želim vam milost in radost v Kristusovi zmagi. V naših srcih boste ostali kot duhovnik, častni občan in prijatelj v neizbrisnem in nadvse spoštljivem spominu. Počivajte v večnosti.**

PRIZNANJA OB ZAKLJUČKU ŠOLANJA V OSNOVNI ŠOLI

Župan Anton Zakrajšek je 14. junija 2013 na občino povabil devetošolce, ki so si z doseženim uspehom v vseh letih šolanja v osnovni šoli prislužili vpis v Zlato knjigo Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče ali prejeli priznanje s področja vrednot POPSZ (poštenost, odgovornost, prijateljstvo, spoštovanje, znanje).

Učenkam **Idi Rigler, Poloni Zakrajšek, Zali Kogoj in Tanji Gruden** je ob tej priložnosti iskreno čestital in jim poleg priznanja izročil knjižno darilo. Dekleta, ki jih je spremljala ravnateljica mag. Metoda Kolar, pa so županu pozornost izkazala z »Unicefovo« punčko.

V prijatnem pogovoru so učenke nizale vtise od prvih šolskih korakov do danes, ko se s te šole poslavljajo in priznajo, da bodo marsikaj, kar se je spletalo skozi vsa šolska leta, pogrešale. Zaupale so nam tudi načrte, ki jih želijo uresničiti na svoji izobraževalni poti.

Župan jim je zaželel izpolnitev vseh njihovih sanj in ciljev, najprej pa seveda doživetje prijetnih in dolgih počitnic. Ta želja je namenjena tudi vsem ostalim učenkam in učencem, ki letos zaključujejo šolanje.

Veronika Vasič, občinska uprava
Foto: Marija Ivanc Čampa

POLSOVNI ČAS IN URADNE URE V POLETNEM ČASU

Lekarniška podružnica Velike Lašče

V času letnih dopustov bo poslovni čas Lekarniške podružnice Velike Lašče prilagojen zmanjšanemu obsegu dela Zdravstvene postaje Velike Lašče. Lekarniška podružnica Velike Lašče bo tako v času od 1.7.2013 do 16.8.2013 odprta:

- ponedeljek in sreda 12.00 – 19.00
- torek, četrtek in petek 7.30 – 15.00

Krajevni urad Velike Lašče

Obveščamo vas, da bodo zaradi letnih dopustov na **Krajevnem uradu Velike Lašče** v obdobju od 1.7.2013 do 31.8.2013, uradne ure samo ob petkih od 8.00 do 13.00 ure. Navedeni raspored se lahko spremeni, če bo to zahtevala organizacija dela zaradi nepredvidenih opravičenih odsotnosti.

INVESTICIJE NA KOMUNALNEM PODROČJU

Po posameznih področjih se v občini Velike Lašče izvajajo naslednje investicije.

Cestna infrastruktura

V letu 2013 je predvideno asfaltiranje sedmih odsekov in preplastitev krajšega odseka ceste Rob–Rašica. Občina Velike Lašče v letu 2013 načrtuje tudi izvedbo zemeljskih del na odseku Lužarji–Naredi. Trenutno smo v fazi javnega razpisa, pričetek del načrtujemo v začetku avgusta.

Za nadvoz nad železniško progo v Retjah je izdelana projektna dokumentacija. Za omenjeno investicijo trenutno poteka pridobivanje zemljišč za nameravano gradnjo.

V letošnjem letu je predvideno tudi dokončanje pločnika od Turjaka proti Gradežu, trenutno smo v fazi izbire izvajalca.

Kanalizacija in čistilne naprave

Objavljen je javni razpis za izbiro izvajalca za izgradnjo kanalizacije in čistilne naprave Rašica. Če ne bo zapletov, bo izbrani izvajalec z deli začel v mesecu avgustu.

Vodovodi

Objavljen je tudi javni razpis za izbiro izvajalca za obnovo vodovoda Velike Lašče. Predvidena je obnova sedmih odsekov na vodovodnem sistemu Velike Lašče.

Pokopališča, vežice

V poslovnih vežicah Rob se že izvajajo dela za preureditev in zasteklitev, s čimer bodo zagotovljeni boljši pogoji za svojce in obiskovalce predvsem v zimskem času.

Poslovilne vežice Rob

Igor Adamič, občinska uprava

KNJIŽNICA FRANA LEVSTIKA

Stritarjeva cesta 1, Velike Lašče, Tel. 788 98 86

POLETNI URNIK 1. julija–23. avgusta

ponedeljek	13.30–19.00
torek, sreda	zaprto
četrtek	13.30–19.00
petek	8.00–15.00

LOČEVANJE ODPADKOV

V zbirnem centru za ločeno zbiranje odpadkov na Turjaku smo dodali **zabojnik za zbiranje RAVNEGA OKENSKEGA STEKLA**.

ŠOLSKA ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA Šolska ulica 11, 1315 Velike Lašče

Obvestilo staršem o delu šolske zobne ambulante v času šolskih počitnic 2013

Letni dopust imamo načrtovan v času od 15. 7. 2013 do 14. 8. 2013.

V nujnih primerih se do 26. 7. 2013 lahko obrnete na ambulanto Saša Savič, dr. dent. med. (zobna ambulanta Velike Lašče 01/7889-410);

od 29. 7. 2013 do 14. 8. 2013 pa na ambulanto Vihar Kristina, dr. dent. med. (Ljubljana, tel.: 059-039-000).

Letos bodo v času šolskih počitnic na šoli potekala tudi večja gradbena dela s pričetkom 27. 6. 2013.

V času intenzivnih gradbenih del bo lahko moteno naše redno delo v zobni ambulanti.

Za morebitne nevednosti se vam opravičujem in vas prosim za razumevanje.

VHOD V ZOBNO AMBULANTO BO V TEM ČASU MOŽEN SKOZI GLAVNI VHOD V TELOVADNICO.

Šolska zobozdravnica Emilija Lušnic, dr. dent. med.

Na podlagi Pravilnika o oddajanju prostorov v najem in uporabo (Ur. glasilo Občine Velike Lašče št. 2/10) objavljamo

JAVNI RAZPIS ZA UPORABO ŠPORTNE DVORANE V VELIKIH LAŠČAH ZA SEZONO 2013/2014

Vabimo športna društva, klube in druge zainteresirane uporabnike športne dvorane, da za sezono 2013/2014 oddajo vlogo za uporabo športne dvorane.

Na podlagi zbranih vlog za uporabo športne dvorane bo upoštevana prednostna pravica uporabnikov po naslednjem vrstnem redu:

1. OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče za izvedbo šolskega pouka športne vzgoje in šolskih interesnih dejavnosti;
2. programi športnih društev in klubov za otroke in mladino, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport iz občine Velike Lašče;
3. programi športnih društev in klubov za odrasle, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport iz občine Velike Lašče;

4. drugi klubi, društva in skupine iz občine Velike Lašče, ki izvajajo športno rekreacijo;
5. športna društva in klubi izven občine;
6. drugi uporabniki.

Razpored uporabe dvorane na podlagi prijav pripravi komisija, ki jo imenuje župan. Predlog komisije potrди župan. Z uporabniki športne dvorane občina sklene pogodbo, v kateri se poleg splošnih plačilnih pogojev in drugih določb o medsebojnih obveznostih lastnika, upravitelja in uporabnika določi tudi odgovorna oseba uporabnika, ki odgovarja za dogovorjeno uporabo športne dvorane, upoštevanje hišnega reda, za morebitno povzročeno škodo na objektu in opremi ter za varnost uporabnikov.

Prijavo na razpis je potrebno oddati na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani Občine Velike Lašče (<http://www.velike-lasce.si>), lahko pa ga dobite tudi v tajništvu občine. **Rok za prijavo je 9. september 2013** (informacije: Veronika Vasič, 01/7810-367).

Občina Velike Lašče

ABONMA 2013/2014

V organizaciji Občine Velike Lašče v jeseni nadaljujemo z že 17. sezono gledališkega abonmaja. Veseli nas, da ste nekateri naši abonenti že od prvega leta dalje, polno zasedena dvorana Levstikovega doma pa

je vsako leto dokaz, da smo ljudje resnično potrebni občasne sprostitev, druženja in dobre volje in nenazadnje tudi dokaz, da je naša odločitev in vloženi trud v organizacijo abonmaja deležna velikega zanimanja. Tako vas želimo z izbranimi predstavami tudi v novi gledališki sezoni razvedriti in nasmejati. Upamo, da bodo vsa naprošena gledališča svojo že potrjeno sodelovanje tudi uresničila in bo

zato potrebnih čim manj terminskih prilagoditev. V nadaljevanju vam predstavljamo kratke opise izbranih predstav, v naslednji številki Troble pa bomo objavili vse dodatne informacije o vpisu abonmajev.

Vodja gledališkega abonmaja:
dr. Tatjana Devjak, podžupanja

Špas teater Slovenska muska od A do Ž (komedija)

Avtorji: Jure Karas, Lado Bizovičar in Gašper Konec
Igrajo: Lado Bizovičar, Miha Debevec in Gašper Konec

Ustvarjalci predstave obljublajo komedijo, ob kateri se vam bo naježila koža in ob kateri se boste do solz nasmejali. Na premieri Slovenske muske od A do Ž v največjem kulturnem hramu (Gallusovi dvorani Cankarjevega doma) so se gostje prepirali, da imamo še kako prav! Predstava Slovenska muska od A do Ž je namreč vse to in še mnogo več – parodija

na domačo glasbeno sceno oziroma pregled enciklopedije slovenske glasbe. Na premiero so prišli praktično vsi, ki na domačem glasbenem in estradnem prizorišču nekaj veljajo.

Lado Bizovičar se v komediji dotika celotnega spektra domače glasbene ponudbe; od popa do rocka in od nogometnih napevov do himne. S svojim vokalom in izvrstno interpretacijo pa zabava vse obiskovalce in za trenutek se celo zdi, da smo na ogromnem koncertu številnih slovenskih pevcev. "Če radi poslušate slovensko glasbo, vam bo ta predstava všeč, če slovenske glasbe ne marate, vam bo ta predstava izredno všeč!" Lado Bizovičar in glasbeniki

Društvo Café Teater ALDO IN MICIKA (komedija)

Avtor: Tone Partljič
Režija: Vinko Moderndorfer
Igrata: Renato Jenček, Mojca Partljič
»Socialna komedija« ALDO in MICIKA ima nostalgični čustveni in zgodovinski naboj,

ki ga z lahkoto uvrstimo tudi v današnji čas. V času nacističnega in fašističnega nasilja pred začetkom druge svetovne vojne se na tržnici ob Dravi srečata lukarca Micika in primorski emigrant Aldo. Najprej »igrata« nekakšen neresničen socialni položaj (ona kmečka hči, on nekdanji bogat mornar), a kmalu se po tudi komičnih zapletih, ki jih zlasti stopnjujeta obe narečji, priznata, da sta iz socialnega dna, ona nezakonska in brezdomska hči dnarice, on pa brezposelni Primorc v Jugoslaviji. Oba skrbi nemškutarska atmosfera v mestu. Zaljubita se in skupaj živita »pod mostom«.

6. aprila – vkorakajo Nemci in Aldo zbeži v Ljubljansko pokrajino. Socialne ljubezenske »idile« je konec. Micika

prodaja luk v polomljeni nemščini, a ji ni obstanka. Zbeži »domov« na Ptujsko polje in opravlja dninarska dela. O Aldu ni sledu.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ in SNG NOVA GORICA ROKOVNJAČI

Avtorja: Miha Nemec, Nejc Valenti, po romanu Josipa Jurčiča in Janka Kersnika
Režiser: Miha Nemec
Igrajo: Peter Musevski, Gorazd Jakomini, Blaž Valič, Vesna Vončina, Radoš Bolčina, Peter Harl, Matjaž Višnar, Arna Hadžialjevič, Maja Nemec, Aljoša Ternovšek, Luka Cimprič

Rokovnjaški poglavar Grog, človek plemenitega rodu, ki mu je bila v preteklosti storjena krivica, v času francoske okupacije prevzame vodenje rokovnjaške tolpe. Čeprav vseskozi zagotavlja, da mu gre za pravico malega človeka, se na koncu njegov boj proti okupatorju izteče v osebno maščevanje. Slovenska inačica Robina Hooda, ki jemlje bogatim in daje revnim.

Miti o naših krajih počasi tonejo v pozabo in malokdo zna naštetih več kot deset slovenskih junakov. Čas je, da obudimo nekatere med njimi in jih postavimo tudi na oder. Povest o rokovnjačih je privlačna za dramatisacijo in obeta preplet romantike in junaštva, saj gre za zgodbe o ljudeh onkraj zakona, ki si življenje organizirajo po svoji meri.

SLG CELJE SLEPARJA V KRILU (žlahtna komedija 2013)

Avtor: Ken Ludwig,
Režiser: Boris Kobal
Igrajo: Pia Zemljič, Andrej Murenc, Vid Klemenc, Nina Rakovec, Bojan Umek, Anica Kumer, Igor Žužek in David Čeh

Brezposelna angleška igralka Jack in Leo poskušata v Ameriki uspeti s preigravanjem prizorov iz Shakespeara. Ko že skoraj popolnoma obupata nad igralsko kariero in življenjem, prebereta v časopisu, da stara in zelo bogata gospa iz Yorka išče svojo izgubljena nečaka, ki sta se kot otroka z mamo odselila v Anglijo, in ju od takrat ni videla. Jack in Leo se domislita načrta, ki bi jima prinesel veliko denarja. Odločita se, da se bosta stari bogatašinja predstavila kot njena izgubljena nečaka in pobrala dediščino. Stvari se zapletejo, ko izvesta, da gospa ne išče nečakov, temveč nečakinji, in se preoblečeta v ženski. Za dodatne zaplete poskrbi še Leo, ki se zagleda v Meg, živahno, duhovito in nadvse privlačno nečakinjo stare gospe. Meg obožuje gledališče in je zaročena z dolgočasnim pastorjem. Tudi Megino življenje se obrne na glavo, ko spozna sestrični Maxine in Stephanie. Ljubezenske dogodivščine, komični in nepričakovani zapleti dveh moških, preoblečenih v ženski, duhoviti dialogi v briljantni komediji, ki združuje čare gledališča z vsakdanjim življenjem.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA KRIPL Z INISHMAANA (jedka komedija)

Avtor: Martin McDonagh
Režija: Matjaž Šmalc
Igrajo: Gašper Pavc, Tatjana Rebolj, Tonka Černilogar, Miha Zrimšek, Blaž Dolenc, Katarina Lukšič, Grega Usenik, Tone Bertonec, Mileva Sovdat

Irska že ni tako slaba, če k nam prihajajo... Na majhnem od boga pozabljenem irskem otoku, poseljenem z nadvse čudaškimi prebivalci, prebiva v tridesetih letih prejšnjega stoletja tudi nenavaden, osirotel mladenič z nenavadnim, a ustreznim imenom: Kripl Billy. V preprostem, revnem, trdem in krutem okolju in življenju je neprestano tarča posmeha. Prihod hollywoodske filmske ekipe pomeni za vse prebivalce velik dogodek. Mnogi želijo uspeti v filmu. Tudi Kripl Billy. A snemanje in življenje se odvijeta nepričakovano in s presenetljivim koncem.

KUD VESELI ODER PTUJ TAŠČA.COM 3 (komedija)

V komediji Tašča.com 3 s podnaslovom Ljubezenske težave ima vnukinja Julija probleme v ljubezni, zato v reševanje njenih težav neopazno in na svoj način vstopi babica Jula. Njeni nenavadni ljubezenski zgodbi se bomo od srca nasmejali. Z nostalgičnim spominom na svojo mladostno ljubezen in davno preminulo mamo pa bo v naših srcih gotovo prebudila toplo misel na ljubljeno osebo. Tudi v tretjem delu nastopa spodnji sosed Hanzek, ki še vedno goji simpatije do nove sosede iz Prlekije. Ob njenem pogovoru, ko govorita vsak o svoji zadevi, se boste do ušes nasmejali. V zgodbo na zabaven način vstopa tudi Hans, Francijev poslovni partner iz Nemčije. Ko s Francijem taščo Julo prevažata s "šajtrgo", je smeh zagotovljen. Tudi Hans se, tako kot Franci, Jule grozno boji. V strahu pred njo se celo zapreta na stranišče, prav tedaj pa se vrne Marica ... Smeh ... Tudi zbadljiv odnos med Francijem in ženo Marico je duhovit in zabaven.

Skratka, komedija Tašča.com 3 ponovno prinaša veliko smeha in zabave, hkrati pa je poučna in vsebinsko bogata. Kot dišeča roža vam bo zadišala v srce in ne boste je tako kmalu pozabili.

Tisti, ki so videli vse tri Tašče, pravijo, da je tretji del še lepši od prvega in drugega dela. Toda o tem se morate prepričati sami.

Posport d.o.o. Ljubim te – spremeni se! (komični muzikal)

Avtorja: Joe DiPietro in Jimmy Roberts
Režiser: Gašper Tič
Igrajo: Simona Vodopivec Franko, Romana Krajncan, Danijel Malalan in Marjan Bunič. Zgodba govori o ljudeh, ki skušajo vzpostaviti in ohraniti stik. Ta izjemno zabaven gledališki kolaž nam govori o nam dobro znanih dogodkih in odzivanjih nanje. Nekateri smo namreč preigrali sami, druge so se zgodile našim najbližjim, a smo v njih prav tako sodelovali vsaj kot opazovalci in ocenjevalci. Igra je zabavna, ker nas opozarja, da skušamo kar naprej spreminjati (in popravljati) druge, v resnici pa ljubimo njihovo drugačnost.

OBISK POLICISTA V SKUPINI METULJI

Na željo otrok nas je v sredo, 29. 5. 2013, v skupini Metulji v vrtcu Sončni žarek Velike Lašče obiskal policist s policijske postaje Ribnica Milivoj Bjelajac.

Otrokom je predstavil delo policista, kdaj policisti uporabijo orožje, kdaj pokličemo številko 113, kako se vozimo v avtomobilu ... Ogleдали smo se tudi policijski kombi (marico) in opremo, ki jo policisti vozijo v kombiju. Poslušali smo tudi tri različne sirene, ki jih policisti vključijo na nujni voznji, in si ogledali utripajoče modre luči. Otrokom pa se je najbolj vtisnilo v spomin, da so bili v "zaporu" (v policijskem kombiju).

Jerneja Petek, dipl.vzg., in Nataša Indihar, pom. Vzg.

NA TURJAKU JE LEPO!

Že peto leto je najstarejša skupina predšolskih otrok vrtca Sončni žarek preživela šolsko leto na podružnični šoli Turjak. Kar 24 otrok, starih 5-6 let je dopoldneve ustvarjalo v igralnici Mišk. Na šoli smo bili lepo sprejeti in kar nekaj zanimivih dejavnosti smo izpeljali skupaj z učiteljicami in učenci podružnične šole. Spoznavali smo naravne in zgodovinske znamenitosti Turjaka in okolice. Tako smo se povzpeli na sv. Ahac in Sloko goro, si ogledali zanimivosti na Gradežu (sušilnica sadja, jaslice ...). Z otroki iz vrtca Škofljica pa smo si ogledali notranjost Turjaškega gradu z vodičem.

Otroci so bili posebej veseli velikega igrišča, ki se nahaja zraven šole, in smo ga izkoristili za različne dejavnosti, predvsem gibalne. Obiskali so nas gasilci in še nekateri drugi gostje. Vsak nam je obogatil dneve in nam pustil nepozabne vtise. S svojim programom smo sodelovali na vseh prireditvah, ki so bile na Turjaku in smo bili nanje povabljeni. Veseli in ponosni smo bili na vse pohvale, ki smo jih ob tem prejeli, in bili s tem del širšega družbenega in kulturnega okolja.

Otroci, starši in zaposleni odhajamo s Turjaka z lepimi vtisi, za kar se zahvaljujemo vsem društvom in posameznikom na Turjaku in okolici, ki ste nas toplo in prisrčno sprejeli, sodelovali z nami ali nam namenili kakršno koli drugo pozornost!

Zahvaljujem se tudi vsem staršem otrok iz skupine Mišk za sodelovanje z vrtcem in jim želim, da bi s svojimi otroki preživeli veliko lepih in srečnih trenutkov!

Vsem bodočim prvošolcem pa želim, da bi se vrtca spominjali z veseljem in radostjo ter da bi jim ta delček otroštva še dolgo odmeval v njihovih srcih.

Naj bodo počitnice za vse vesele, brezskrbne in polne lepih doživetij!

Srečen in uspešen začetek šolskih poti vam želi vaša vzgojiteljica Tatjana Marolt

Tako lepo je življenje,
če smo vsaj za hip
pripravljene prisluhniti
drug drugemu in
če smo tudi
pripravljene razumeti ...
(*Nejc Zaplotnik*)

PRVI TURISTIČNI KORAKI

V projektu »Turizem v vrtcu« Vrtca Sončni žarek sodeluje že več let. Letošnja tema je bila »Potuj z jezikom«. Vključene so bile kar štiri skupine: Ribice, Metulji, Račke in Ježki. Vsaka skupina se je osredotočila na svoje dejavnosti.

V skupini Metulji so se skozi celo šolsko leto posvečali kulinariki. Vsak mesec so pripravljali različne jedi, namaze, napitke ... Spoznavali so pripomočke in aparate za delo pri pripravi hrane. Ustvarili so svojo kuharsko knjigo receptov.

Pri Račkah so pekli kruh, delali čokoladne kroglice, pico in čokolado. V skupini Ribice so pripravljali različne jedi in jih tudi okušali: jabolčna čežana, krompir v oblicah, koruzni žganci, čokoladne kroglice in regratov med.

NAMEN PROJEKTA:

- otrok spozna "domači kraj" in njegove značilnosti (kako so včasih delovali),
- s pomočjo obiskov domačinov, ustanov, pripovedovanj domačinov spozna tradicionalne dobrote,
- otrok spozna različne dobrote iz moke (kruh, potico ...), ki so značilne za domači kraj,
- otrok poskuša raznovrstno hrano, ki jo je pripravil s pomočjo odraslega.

V skupini Ježki smo se odločili za spoznavanje tradicionalne domače jedi iz moke.

Naša skupina Ježki je pričela dejavnosti izvajati po obisku razstave »POPRTNIKOV«, ki so jo pripravile gospodinje iz društva podeželskih žena (DPŽ). Razstava je bila odprta v prostorih Kmetijske zadruge Velike Lašče.

Na razstavi smo si ogledali različne vrste kruha in peciva.

Otroci so se postopoma seznanili z besedo poprtnik in spoznali, zakaj se kruh tako imenuje. Poprtnik je dober kruh, iz bele moke. Gospodinje ga spečejo na predvečer svetih treh kraljev. Opazili smo, da si niti dva nista enaka.

Imeli smo domač dober zajtrk

Odločili smo se, da ga bomo sami spekli v vrtcu. Nekateri otroci so pripovedovali, da ga tudi doma spečejo njihove babice. Obiskali smo Peko Kukelj. Ogleдали smo si postopek izdelave krofov in peko ajdovega kruha. Otroci so opazili tudi velikansko

ocvirkovo potico, ki so jo pripravili za pogostitev na »debeli četrtki«. Opazili smo različne vrste kruha in peciva.

Ob tej priložnosti bi se iskreno zahvaljujem Margareti Damjanič za prijazen in gostoljuben sprejem ter ogled Peke Kukelj.

IZJAVE OTROK OBISKA PEKE KUKELJ:

ALJAŽ: »Torto sem videl.«

BOŠTJAN: »Veliko potico, krofe smo jedli.«

PATRIK: »Krofe sem videl.«

TIA Z.: »Videla sem potico, ki jo je naredil stric, stric je razrezal ocvirkovo potico. Videli smo, kako se dela krofe, piškote.«

MATIC: »V krofe je teta dala marmelado.«

JERNEJ: »Videl sem kremšnite.«

JAN: »Videli smo različne jedi, jedli smo ajdov kruh z orehi.«

Pred velikonočnimi prazniki smo si naredili praznične kolačke in jih odnesli domov.

Seznanili smo se s peko domače potice. Bili smo pri ge. Petrič. Spekla nam je zelo okusno potico, s katero smo se posladkali.

Otroci so bili ves čas aktivno vključeni v dejavnosti, ki smo jih izvajali. Prek obiskov, ogledov so spoznavali domači kraj, njegove ustanove in društva. Usvojili so veliko novih pesmic in deklamacij. Popeljale smo jih v svet različnih pravljic. Predvsem pa so otroci uživali v pokušanju jedi, ki smo jih sami pripravili. Pri nas je dišalo predvsem po kruhu.

Projekt smo zaključili z razstavo v knjižnici Frana Levstika v Velikih Laščah. Vsaka skupina je pripravila svoj plakat z vtisi in fotografskimi utrinki.

Zapisa: Vzgojiteljica Kristina Polzelnik Pirnat

DRUGOŠOLCI NA 7. MEDNARODNEM FESTIVALU

»Igraj se z mano« 2013

Mednarodni festival »Igraj se z mano« v organizaciji Zavoda za usposabljanje Janeza Levca in Društva za kulturo inkluzije je bil letos v Ljubljani izveden že sedmič, na Štajerskem četrtič in na Koroškem tretjič.

Festival s svojo prisotnostjo in dobro voljo ustvarjajo številne šole, zavodi, ustanove, društva z otroki, mladostniki ter drugimi udeleženci. Omogočeno je tudi sodelovanje med otroki in mladostniki s posebnimi potrebami in njihovimi vrstniki z značilnim razvojem, ki vse vključene bogati in razvija.

Letos smo se na pobudo šolske svetovalne službe prijavili tudi učenci 2. b razreda. V šoli se veliko pogovarjamo o medsebojnih odnosih, o drugačnosti in sprejemanju drugačnosti. Vsak je edinstven in poseben. Zaradi tega nam je bila udeležba na festivalu v veliko veselje, čeprav je bilo organizatorjem vreme nenaklonjeno. Festival nudi otrokom možnost, da nastopajo kot igralci, pevci, plesalci ali pa se udeležijo le raznovrstnih delavnic. Prijavili smo se kot dramska skupina z igrico Sneguljčica, ki smo jo letos premierno zaigrali staršem v mesecu marcu in potem z njo nastopili tudi na Najdihojci v Velikih Laščah. Naši otroci so edini izmed dramskih skupin v Ljubljani nastopili na dveh odrih in dvakrat odigrali igrico. Kljub slabemu vremenu so bili pravi profesionalci. Bili so iznajdljivi, saj se je bilo treba pripraviti v zelo kratkem času. Nagrajeni so bili z močnim aplavzom in pohvalami. Kljub slabemu vremenu so bili otroci veseli in ponosni na svoj nastop. Tako smo tudi mi sooblikovali festival v Ljubljani. Zahvaljujemo se ravnateljici in svetovalni službi, da so otroci pridobili novo izkušnjo. Hvala vsem staršem, ki ste pomagali, še posebej pa tistim, ki ste prišli na nastop.

Branka Levstik

DOBRODELNOST PETOŠOLCEV SEGA TUDI PREK MEJA SLOVENIJE

Letošnje šolsko leto je bilo že peto po vrsti, odkar sodelujemo z organizacijo Unicef. V septembru smo se s starši dogovorili, da bomo izdelovali UNICEFOVE PUNČKE, ki rešujejo življenja otrok v nerazvitih deželah sveta. Domov so dobili ukrojene modele, jih sešili, na skupnem srečanju smo jih napolnili z različnimi polnili, doma pa so punčke in fantje dobili pravo končno podobo. Vsakega

Punčke med punčkami

Unicefovega otroka smo se v šoli razveselili in se čudili izvirnosti, potrpežljivosti in vztrajnosti pri njihovi izdelavi. Na ogled smo jih dali ob prireditvi Dan sonca na Rašici in ob zaključni prireditvi v šoli. Več kot polovica punčk je že dobila posvojitelja. Simbolična cena 20 evrov je strošek cepljenja proti nalezljivim otroškim boleznim, ki v teh deželah pomorijo veliko otrok. S pomočjo te akcije smo tako rešili

V veselem pričakovanju obiskovalcev na Dnevu sonca

Gospa ravnateljica je posvojila kar dve punčki iz cunj

kar precej otrok, ki si sicer te zdravstvene oskrbe ne bi mogli privoščiti. Iskreno se zahvaljujemo vsem staršem, starim staršem in drugim sorodnikom, ki so si vzeli čas in pomagali otrokom pri izdelavi punčk in fantkov. Srčna zahvala pa tudi vsem, ki ste te otroke iz blaga kupili in tako rešili življenje nekemu nekje v daljnih krajih.

Upava, da bomo tudi naslednje leto sodelovali s to organizacijo in tako dokazali, da nam ni vseeno za sočloveka. S skupnimi močmi in dobro voljo nam bo to gotovo uspelo!

Marjetka in Mimica

PETOŠOLCI V ŠOLSLEM LETU 2012/13

Letošnje šolsko leto se počasi končuje, mi pa že komaj čakamo zasluženih počitnic. Poleg srkanja učenosti smo se potepali po bližnji in daljni okolici in tako podkrepili naše znanje z novimi izkušnjami. Izpeljali smo vse dneve dejavnosti, sodelovali na različnih tekmovanjih, se vključevali v več projektov, opravljali slovensko in angleško bralno značko in še bi lahko dolgo naštevati. S skupino Modro ustvarjanje je Marjetka sodelovala na Najdihojci, obiskali so dom starejših na Vidmu. Pri raziskovalnih uricah smo delali naravoslovne poskuse, skrbeli za mali vrtniček za šolo in si nabirali prve vrtničarske izkušnje. Pridružili smo se ekonalogam Modrega Jana in poskrbeli za večjo ekološko osveščenost otrok in odraslih.

Uspešno smo opravili šolo pohodništva na Stojni nad Kočevjem. Učenci so uživali na pohodih po vrhovih, videli so vhod v Ledeno jamo, poizkusili so se v povijanju kolen in komolcev ter spoznali načine nudenja prve pomoči, predvsem pa so uživali v medsebojnem druženju, pogovoru in igrah.

Staršem in učencem želiva prijetne in varne počitnice!

Prometna varnost s projektom Jumicar

Mladi raziskovalci in projekt Modri Jan

Skrb za naš mali vrtniček

Veselo pustno raganje

Vedno veselo druženje in prijeten sprejem na Gradežu

Učenci so z veseljem prisluhnili izkušenemu vodniku

Marjetka Koprivec in Mimica Gačnik

SHEMA ŠOLSKEGA SADJA V ŠOLSLEM LETU 2012/2013 V OŠ PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE

V okviru projekta Shema šolskega sadja smo že v začetku pripravili celoletni program. V jesenskem času smo v šolskem sadovnjaku pobrali jabolka in jih odpeljali na Gradež. Tam smo jih v okviru naravoslovnega dne rezali in dali sušiti. Oglledali smo si še staro kmečko orodje in opravila na kmetiji. Posladkali smo se z okusno domačo malico in si ogledali čebele. Na manjšem šolskem vrtničku so učenci skupaj z mentorico naravoslovnega krožka Mimico Gačnik skozi celo leto vzgajali različne rastline, v učilnici pa celo bombaž. V času jutranjega varstva smo ribali zelje in ga dali kisat. Spomladi smo opazovali obrezovanje drevja v šolskem sadovnjaku in predstavili shemo na tehniškem dnevu v šoli. Učenci četrtilih razredov so si ogledali vinograd na Debelem rtiču. Skozi celo leto smo uživali veliko svežega sadja in zelenjave s pomočjo sredstev Sheme šolskega sadja in tako skrbeli za zdravo prehrano, pa tudi za zdrav odnos do življenja.

Pripravila vodja projekta Sheme šolskega sadja Marjetka Koprivec.
Foto: Marjetka Koprivec, Mimica Gačnik in Renata Gradišar

UČENCI OŠ PRIMOŽA TRUBARJA SO TUDI LETOS DOSEGLI ODMEVNE REZULTATE NA ŠPORTNEM PODROČJU

Medtem ko je vrvež otrok na šoli zamenjalo brnenje strojev, lahko v počitniškem miru pregledamo letošnje dogajanje na šoli na športnem področju. Letošnje leto je bilo posebno. Po lanskem – doslej najuspešnejšem – šolskem letu, ko je izjemna generacija učencev, rojenih leta 1997, poskrbela za neponovljive uspehe, je letos sledil nov naslov državnih prvakov in nekaj posamičnih uspehov. Bil pa je po dolgem času leto, ko nismo uspeli izvesti Krpanovega kroša.

Na OŠ Primoža Trubarja poleg skrbnega izvajanja programa pouka športne vzgoje in izbirnih predmetov s področja športa, namenjamo precejšnjo pozornost tudi ostalim aktivnostim s področja športa. Tudi letos smo se udeleževali šolskih športnih tekmovanj, na katerih so se naši učenci pomerili s svojimi vrstniki.

Letos si nekaj dogodkov zasluži posebno omembo. Na prvem mestu je seveda naslov državnih prvakov ekipe 3. in 4. razredov v boju med dvema ognjema, o čemer ste lahko že brali.

Sicer pa smo že v mesecu oktobru v soorganizaciji z OŠ Dobrova pripravili prvi ekipni atletski mnogoboju. Ekipna tekmovanja poleg ostalih ciljev zadovoljujejo še tiste potrebe, ki so skupne mladim in športu – potrebo po druženju, po skupinskem delu, po »držanju skupaj«. Ker so tekmovanja v atletskih mnogobojih za osnovnošolce zadnja leta nekoliko odrinjena, smo se s prejšnjo učiteljico Ano Peček odločili, da organiziramo tekmovanje skupaj. Prvo leto smo sodelovale tri šole, verjamem, da bo naslednje leto sodelujočih še več.

Pogovori o vremenu so bili letos tako pogosti, da je skoraj neokusno spet odpirati to temo. A je potrebno povedati, da smo dvakrat poskušali izpeljati Krpanov kros. Enkrat nam jo je zagodel dolgo ležeč sneg, drugič plohe. Vreme je edino, čemur smo bili pripravljeni priznati poraz. Sedemnajsti kros bo tako imel letnico 2014. Podobna usoda je doletela tudi kros v Loškem Potoku, kamor sicer tudi gremo vsako leto.

Ostali tekmovalni vrhunec so letos povezani s tekom. Odlično sezono je imel sedmošolec Boštjan Podlogar. Aprila je postal podprvak v krosu (med učenci, rojenimi leta 2000), junija pa je na državnem prvenstvu v teku na 600 metrov osvojil četrto mesto. Na poti do državnega prvenstva je Boštjan premočno zmagal na področnem tekmovanju, kjer je drugouvrščenega premagal za skoraj 10 sekund. Na finalu pa mu je uspelo teči pod magično mejo 1:40, natančneje 1:38,24.

Jakob Hočevnar je na Ljubljanskem maratonu v hudem naluvi zasedel 4. mesto, kar je prav tako odličen dosežek. Tako kot lani se je tudi letos dvema našima ekipama uspelo uvrstiti na državno prvenstvo v bovlingu. Obe ekipi sta se uvrstili v drugo polovico uvrščenih.

V športnih igrah se je še kako poznal odhod izjemne generacije lanskih devetošolcev. Kljub temu smo na medobčinskem

prvenstvu v nogometu uspeli premagati kasnejše finaliste državnega prvenstva (OŠ Dobrova), a za napredovanje je zmanjkalo nekaj sreče.

Športnik šole je postal Boštjan Podlogar, športnica šole pa Tanja Gruden. Med odhajajočimi devetošolci je priznanje za najboljšega športnika prejel Nejc Duščak.

Na koncu se moram posebej zahvaliti Občini Velike Lašče in vodstvu šole za podporo pri izvajanju športnih aktivnosti.

Največja zahvala pa seveda učencem, ki so s svojim odnosom in motivacijo glavno gibalno razvejanega sistema športa na šoli. Upamo, da bomo tudi v prihodnjih letih lahko zagotavljali podobno raven športa na šoli. Na žalost je potrebno tudi na področju šolskega športa zategovati pas, saj je sredstev vse manj, za veliko tekmovanj pa so uvedli prijavnine (letos npr. na novo za področno posamično atletsko tekmovanje in tek trojk v Dobropolju), kar šola težko pokrije. Na žalost se na ta način krni športna dejavnost in športna kultura mladih. Prihranki iz tega naslova pa zagotovo ne odtehtajo škode, ki je našim najmlajšim s tem povzročena.

NAJVEČJI USPEHI V ŠOLSLEM LETU 2012/13

Naslov državnih prvakov učencev 3. in 4. razreda v BOJU MED DVEMA OGNJEMA

2. mesto BOŠTJANA PODLOGARJA na državnem prvenstvu v krosu

4. mesto BOŠTJANA PODLOGARJA na državnem prvenstvu v atletiki – 600 m

4. mesto JAKOBA HOČEVARJA na Ljubljanskem maratonu

1. mesto BOŠTJANA PODLOGARJA na področnem prvenstvu v atletiki – 600 m

5 medalj na področnem prvenstvu v atletiki

Uspešna soorganizacija ekipnega atletskega mnogoboja in zmagi ekip mlajših učencev in starejših učenek

Izboljšana šolska rekorda v teku na 600 metrov za učence (BOŠTJAN PODLOGAR – 1:38,24) in v metu vorteksa za učenke (VERONIKA ZAKRAJŠEK – 40,05)

Pripravil: Bojan Novak

Boštjan Podlogar – najboljši športnik šole v šolskem letu 2012/13

Tanja Gruden najboljša športnica šole v šolskem letu 2012/13

Zmagovalna ekipa mlajših učencev na ekipnem atletskega mnogoboju (Dren Gruden, Boštjan Podlogar, Gaber Kokovnik)

»PESNIKI 6. B«

Narava

Zemlja je zelena,
roža je rumena.
Sonce lepo je,
roža smeje se.
Luna sveti mi
naravnost v oči.
Trava zrastle bo,
tudi če te ne bo.

Beti, 6. b

Betka

Naša Betka mala
nekoč je mamico vprašala,
zakaj je tako mala.

A mamica ji je odgovorila,
da je premalo medu popila,
tako zdaj Betka medek je,
da bi zrasla še in še.

Tea, 6. b

KOS

Začel me je srbeti nos,
ker me je vanj udaril kos,
ampak zakaj ravno v nos,
zakaj ravno kos???

Hotel sem se ga znebiti
ali pa tudi ubiti.
Vse perje bi mu populil,
da bi kar naprej tulil.
Ko sem ga odgnal,
sem v sobo zbežal.

David, 6. b

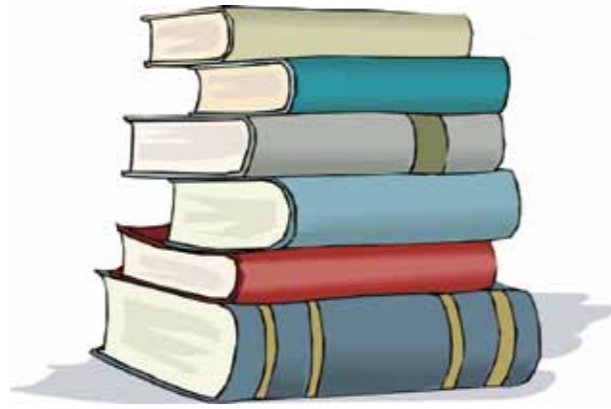
DOBER DAN

Dobro jutro, dober dan,
le zvečer lahko si zaspan.
Zjutraj poleti, zvečer pa zaspil,
vsak dan se ti mudi.

Dober dan, lahko noč,
naj zjutraj se nabere moč,
moč od jutranjega sonca,
moč jutra in noči.

Dobro jutro, dober dan,
ni lepo, če si zaspan,
dobro jutro, dober dan,
danes bo en krasen dan.

Maruša, 6. b

KULTURNI DAN SEDMOŠOLCEV

Dne 9. maja smo sedmošolci imeli kulturni dan. Obiskali smo samostan v Stični, v katerem je muzej krščanstva na Slovenskem. Ustanovljen je bil leta 1136. Najprej smo si ogledali maketi samostana nekoč in danes. Sledil je ogled prostorov in ob tem nam je vodička pripovedovala, kako so menihi živeli in delali nekoč in kako je danes. Nekoč so si sami šivali obleko in obutev, skrbeli za hrano in drugo, kar so potrebovali. Danes njihove gospodinje še pečejo hostije. Kmalu smo bili v skriptoriju, to je prostor, kjer so prepisovali besedila in v katerem je še danes veliko rokopisov iz tistega časa (Stiški rokopis iz leta 1428). Pot nas je vodila naprej skozi križni hodnik, ki ga menihi še vedno uporabljajo, zato smo morali biti tu zelo tiho. Hodnik je bil zgrajen v 12. stoletju v obliki križa in po njem so menihi hodili med molitvijo. Videli smo jedilnico menihov, v kateri ima vsak natančno

določen prostor. Danes je tam le še nekaj menihov.

Ogledali smo si tudi cerkev.

Po končanem ogledu nas je pot peljala do Muljave, rojstnega kraja Josipa Jurčiča. Na domačiji, ki je zdaj muzej na prostem in kulturni spomenik, smo si najprej ogledali kratek film, potem pa smo si v hiši ogledali črno kuhinjo, »štiblc«, kjer so spali stari starši, in osrednji prostor – hišo. Zvedeli smo, da so starši in najmlajši otrok spali v kamri, za shranjevanje oblek so uporabljali skrinje. Da so izkoristili prostor, so pod stropom, kjer je bilo toplo, kisali mleko ...

Jurčičeva hiša je bila obnovljena. V kašči je sedaj literarna zbirka, kjer so zbrani različni dokumenti o Jurčičevem življenju in delu.

Zelo zanimiva je Krjavljeva koča, ki ima samo dva prostora in je prikaz življenjskih razmer najrevnejših ljudi. Bilo je zanimivo.

Tea Leščanec, 7. b

BOŠTJAN PODLOGAR ČETRTO NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V ATLETIKI

Šolsko leto je končano, prav tako šolska športna tekmovanja. Dne 5. junija je v Kopru potekalo državno finale v atletiki, na katerem se vsako leto zberejo najboljši mladi atleti. Iz naše šole se je letos uspelo prebiti na to prestižno tekmo sedmošolcu Boštjanu Podlogarju. Na področnem tekmovanju je dosegel 8. čas v teku na 600 metrov za mlajše učence (kategorija do sedmega razreda).

Nastop v Kopru mu je odlično uspel in v res hudi konkurenci (zmagovalec je popravil 26 let star slovenski rekord v tej kategoriji) je zasedel malce nevhvaležno četrto mesto. Ob tem je še za štiri sekunde izboljšal svoj rekord in rekord na ravni šole. Ta zdaj znaša 1:38,24.

Boštjan je letos zares zablestel z dvema odličnima uvrstitvama na državnem nivoju. Poleg omenjenega četrtega mesta je na državnem prvenstvu v krosu osvojil drugo mesto. Predvsem zaradi teh dveh rezultatov je bil ob koncu šolskega leta imenovan za športnika šole. V imenu OŠ Primoža Trubarja mu iskreno čestitam.

Bojan Novak

DAN PRIMOŽA TRUBARJA

Dne 8. junija praznujemo rojstni dan Primoža Trubarja. Državni zbor je državni praznik, ki pa ni dela prost dan, sprejel junija 2010. Letos smo ga na Trubarjevi domačiji praznovali še posebej slovesno. Tudi zato, ker je domačija dobila svojo vrtnico.

Vrtnico je vzgojil in jo na pobudo Slovenskega protestantskega društva poimenoval po Trubarju dr. Matjaž Kmecl, ki se ljubiteljsko ukvarja z gojenjem vrtnic. To je druga slovenska vrtnica z uradno registriranim in zavarovanim imenom. Predtem je dobil svojo Prešeren – Rosa Prešeren. Trubarjeva vrtnica je bila posajena 15. aprila pred leseno skulpturo Pred bugam smo vsi glih, slavnostno pa sta jo na omenjeni prireditvi odkrila dr. Tatjana Devjak, podžupanja občine Velike Lašče in mag. Viktor Žakelj, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar.

Zanimiv sotorček za našo vrtnico je spletla Darinka Grmek Štrukelj.

Trubarjeva vrtnica je zacvetela 17. junija.

V kulturnem programu so sodelovali Velikolaška vokalna skupina, Dušan Voglar in Ana Porenta. V drugem delu prireditve je sledila otvoritev 31. likovne razstave Trubarjevi kraji.

Za pogostitev je poskrbelo Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža. Strokovna vodja likovne razstave Helena Grebenc Gruden

Besedilo in foto Barbara Pečnik

USTVARJALNI DOGODEK

100-letnica trških pravic, čebelarstva in združništva občine VELIKE LAŠČE je bila velika letošnja tema 31. srečanja likovnih umetnikov na Rašici.

V organizaciji Občine Velike Lašče, KUD Primož Trubar Velike Lašče in Javnega zavoda Trubarjevi kraji je bilo v aprilu na srečanje povabljenih 40 umetnikov. V soboto, 18. maja, se jih je udeležilo štiriindvajset.

V sončnem jutru smo se zbrali na Rašici, se veselili ponovnega snidenja, ob slastni pehtranovi potici smo popili kavico in naredili »bojni načrt« na dano delovno temo.

Potem smo si v čitalnici Trubarjeve domačije ogledali razstavo ob 100-letnici trških pravic v Velikih Laščah in spoznali nekatere naše prednike, ki so pustili pečat prejšnjih stoletij. Nato smo se odpeljali proti Brlogu na JZ del naše občine, pod Lužarjev breg. Pri Kozmanjki so umetniki v prijetnem okolju neokrnjene, divje narave ustvarjali, se družili in zabavali. Purkatovi in Purkartovi so poskrbeli za kotel enolončnice, pripravili meso iz »pod peke« in druge dobrote. Bilo je sproščeno, prigrizno in veselo.

Rezultate letošnjega srečanja smo razstavili v galeriji Skedenj na Trubarjevi. Slavnostna prireditev in otvoritev je bila v soboto, 8. junija, v okviru praznovanja občinskega praznika Občine Velike Lašče in ob Trubarjevem dnevu.

Razstavljene slike so v olju ali akrilu na platnu, pastelu, perorisbi in akvarelu na papir. Kiparska dela so izdelana v žgani glini, sadri in žici, slikanem steklu in v mešanih tehnikah. Dela so različna, stilsko jih lahko opredelimo od kompleksnega realizma, prek kombinacije z abstrakcijo, do ekspresionistično impresivnih del. Od rahločutnih slutenj krajine do prefinjene figuralike. Nekaj del je resnično vrhunskih, tako kot so tudi nekateri avtorji zelo priznani slovenski umetniki.

Do septembra vabim na ogled razstave in se v imenu umetnikov zahvaljujem vsem, ki so ta dogodek omogočili.

Helena Grebenc Gruden

Proslava na Rašici je bila letos še posebej slovesna, zato je ob otvoritvi razstave gospod Matjaž Gruden prebral nekaj misli, ki jih je napisal leta 1994 njegov oče gospod Janez Gruden. Pred enaintridesetimi leti je prav on prvič tako srečanja organiziral in imel vse niti v rokah vse do leta 2001, ko ga je Matjaž Gruden nasledil. O začetkih slikarskih srečanj »TRUBARJEVI KRAJI« pa meni takole:

Začelo se je leta 1981, ko je prvo srečanje slikarjev v Velikih Laščah na pobudo Jožeta Zidarja pripravil odbor za proslavo ob 150-letnici Levstikovega rojstva, in nadaljevalo z improvizirano razstavo v retenskem skednju na dan tabora v njegovo čast.

V naslednjih letih je pobudniško vlogo prevzel Jože Centa. Slike z motivi iz Lašč in okolice, ustvarjene na vsakoletnih srečanjih slikarjev, so bile do leta 1986 razstavljane v Levstikovem domu, od tedaj dalje pa na Trubarjevi domačiji v galeriji Skedenj. V Velike Lašče, na Rašico, v Retje in Podsmreko so prihajali slikarji vseh generacij in lovili na platno pomladne dni, izginevajoče starostitih pa ni več, vendar so ostale njihove slike in ostal je prijazen spomin. Slikarsko gibanje je v teh letih pomagalo utrjevati zavest o nujnosti varovanja naravne in kulturne dediščine v naših krajih ter odločilno prispevalo k realizaciji zamisli o galeriji na Trubarjevi domačiji.

V imenu KUD Primož Trubar, ki je odgovoren za dobre in slabe strani pri organizaciji, se zahvaljujem našim gostom za zvestobo in se jim opravičujem za improviziranost, denarno skromnost in medijsko neodmevnost prireditve. V zadoščenju slikarjem pa naj bo spoznanje, da je njihova vsakoletna razstava med najbolj obiskanimi v Sloveniji, saj je odprta v času, ko Trubarjevo domačijo obiskujejo učenci osnovnih in srednjih šol, in vednost, da je veliko hrupno napovedovanih in bogato sponzoriranih slikarskih kolonij ugasilno, vsakoletno srečanje na Trubarjevi domačiji pa ostaja živo in ustvarjalno. Naj bo takšno še v prihodnje.

Janez Gruden

OBISK ZAVODA SVETE TEREZIJE

"Bogata domača knjižnica nam je čvrsto zagotovilo, da bomo večer preživeli v prijetni družbi."

- Peter Amalietti

Med nastopom folklorne skupine

Knjižnica Frana Levstika vsako leto skupaj z učenci Osnovne šole Primoža Trubarja organizira obisk Doma ostarelih v Dobropolju – Zavod Svete Terezije. Srečanja so namenjena podaritvi knjig, ki smo jih v ta namen zbrali v knjižnici, ter medgeneracijskemu srečanju starejših oskrbovancev in učencev osnovne šole.

V petek, 31. maja, so nam mladi umetniki pod vodstvom mentorice Marjetke Koprivec in Vere Lipovec pripravili bogat kulturni program. Nastopili so z deklamacijami Toneta Pavčka, predstavili harmonikarje in flavtistko ter zaplesali z izvrstno folklorno skupino. Oskrbovancem so popestrili dan in jim prinesli razigranost ter veselje. Obljubili smo, da jih obiščemo tudi drugo leto, v dar pa smo prejeli interno glasilo doma ostarelih – Vrtnico Svete Terezije.

Zahvaljujem se vsem učencem, pridnim mentoricam, še prav posebej gospe ravnateljici mag. Metodi Kolar za organizacijo in plačilo prevoza, spodbudo nastopajočim ter topel nagovor oskrbovancem doma.

Katarina Duščak

Varovanci Zavoda Sv. Terezije

POLETNA MUZEJSKA NOČ NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

Na Trubarjevi domačiji smo se letos prvič pridružili največji promocijski akciji slovenskih muzejev in galerij. Tem se pridružujejo tudi številni drugi zavodi in ustanove, ki izvajajo programe s področja kulturne dediščine, umetnosti, kulture, zgodovine.

Sprva prilagojen projekt na urbano okolje se je v enajstih letih razširil tudi na druge primestne lokacije, kot je npr. Trubarjeva domačija.

V soboto, 15. junija, smo tako med 19. in 23. uro odprli vrata obiskovalcem in jim ponudili brezplačen ogled naših stalnih postavitev in razstav – Trubarjevo spominsko sobo, žagarsko zbirko na Temkovi žagi, ogledali so si lahko 31. likovno razstavo Trubarjevi kraji in našo novo letošnjo razstavo Brez Laščanov ni Lašč. Večina so se odzvali obiskovalci od drugod.

Da bi pritegnili na domačijo mlajše, smo pripravili tudi srečanje za naslovom NAŠA VSAKDANJA KULTURA, »Kulturno rovtarstvo ali slovenske Atene?« Z letošnjo temo Poletne muzejske noči na Trubarjevi domačiji smo želeli pritegniti in spodbuditi mlajše k večjemu vključevanju v ustvarjanje kulturnih vsebin. Spoznavanje kulturne dediščine naj ne bi bil le del obveznih učnih programov, ampak tudi obogatitev našega vsakdana.

Odziv ni bil ravno po pričakovanjih, kljub temu pa smo slišali različna mnenja o tem, kaj si posamezniki predstavljajo pod pojmom umetnosti, kaj jim ta pomeni in zakaj so se z njo sploh pričeli ukvarjati. Za glasbeni vložek ob pogovoru se zahvaljujemo Pavli Lušin, študentki Akademije za glasbo.

Barbara Pečnik, JZ Trubarjevi kraji

KNJIŽNICA FRANA LEVSTIKA

IZPOSOJA

knjige 3 tedne

DVD-ji 1 teden

IZPOSOJA REVJI

za odrasle, otroke in mladino

LETNA ČLANARINA

mladi do 18. let in nezaposleni
BREZPLAČNO

študenti in upokojeanci 8,00 eur

zaposleni 12,50 eur

KNJIŽNE NOVOSTI

Odrasli

leposlovje

KI OD DALEČ PRIHAJAŠ V MOJO BLIŽINO, M. Sosič

MANSFIELD PARK, J. Austen

RACLETTE, B. Golob

ZABAVA ZA NOČ ČAROVNIC, A. Christie

UJETNIK NEBES, C. Ruiz Zafon

LJUBEZEN ZA GROŠ, C. L. James

DEVET NOČI, B. Carvalho

KOKTEJLAR'CA, J. M. Cain

BREZ TEBE NE GRE, J. Crusie

OSTANI BLIZU, H. Coben

LEDENI LORD, G. Foley

SREČNO NAKLJUČJE, C. Phillips

ČLOVEŠKO TELO, P. Giordano

PREKLETSTVO RIVERTONA, K. Morton

ZAPELJI ME, J. Kenner

NYPD: RDEČI, J. Patterson

MOJ VRAŽJI MARKIZ, G. Foley

ŽIVA POLOMIJA, J. McGuire

KEMIJA SMRTI, S. Beckett

DUBLINSKA ULICA, S. Young

NEZNANKA, C. Läckberg

BARVE PLESA, V. Jackson

SANJE O NEČEM, P. P. Pasolini

AMERIŠKI BOGOVI, N. Gaiman

ULTRAMAN, R. Roll

NEZNANKA, C. Läckberg

Stroka

PRIROČNIK ZA SISTEMATIČNO

KARTIRANJE INVAZIVNIH TUJERODNIH

RASTLINSKIH VRST, N. Jogan

TUJERODNE VRSTE, priročnik

KRIŽEM SVAJT SO SE PODALE PA SUJO

ROBO PONUJALE, pregled ribniškega

krošnjarenja

NAREDIMO DOMA, priročnik

OTROCI IMAJO RADI STARE STARŠE, H.

Gürtler

TAKO MLADI, KOT SE POČUTITE, vodnik za

aktivno življenje v zrelih letih

WINDOWS 8 HITRO IN JASNO, N. Muir

NAŠE RASTLINE, J. Bavcon

OTROCI COSIME WAGNER, O. Hilmes

IZ DOMAČE SHRAMBE, P. Casparek

INVAZIVNE TUJERODNE RASTLINE PRI

POUKU NARAVOSLOVJA IN BIOLOGIJE, S.

Strgulc-Krajšek

4 VREDNOTE, KI JIH DASTE OTROKU ZA

VSE ŽIVLJENJE, J. Jull

ZELIŠČNE SPIRALE, TERASASTI VRTOVI IN

DRUGO, C. Holzer

MODNI DODATKI IZ DOMAČE DELAVNICE,

S. Belak Pungartnik

POBEG IZ TABORIŠČA 14, B. Harden

PAPEŽ FRANČIŠEK, S. Gaeta

SLOVENŠČINA NA USTNI Maturi 2014, J.

Perko

PEP GUARDIOLA, G. Balague

MED TVOJIM KLADIVOM IN NAKOVALOM,

B. Gradišnik

JBTZ: časi poprej in dnevi pozneje, I.

Omerza

PRIROČNIK ZA VARNO KOLESARJENJE, P.

Breznik

GOLI OTOK – TITOV GULAG, B. Jezernik

STOLETNI BOR, M. Glavan

DOJENČEK: KAJ MI SPOROČA MOJ

OTROK?, S. Kiester

Otroci in mladina

Stroka

GROZNI GAŠPER, Hrana, F. Simon

EKOLOŠKI ZELIŠČNI VRT: za male vrtnarje,

R. Uzman

KNJIGA ZA PUNCE IN NJIHOVE FANTE, V.

Babič

Leposlovje

ALHAMBRA, K. Boie

ŽABICA JE REŠENA, N. Hrabar

ZAČARANI RAZRED, I. Brezinova

VINCELOT IN ZMAJ, E. Alpsten

SOLZE SO ZA LUZERJE, N. Kodrič

ZBIRKA MIKI MUSTER 9, M. Muster

POŠASTNI ŠPORTNI DAN, A. B. Saddlewick

ZALJUBLJENA TESA, K. Le Vann

ČISTI, J. Baggott

PET OTROK IN PESKODLAK, E. Nesbit

GOSPODIČNA NIHČE, T. Tryzna

POČITNICE NA KARIBIH, P. Lawrence

ČUDOVITO POTOVANJE XIA TIANZIJA, P.

Zubizarreta

MUCEK MIJAV, M. Manček

ZAJČEK UH, M. Manček

PIŠČANČEK PIK, M. Manček

Stritarjeva cesta 1, Velike Lašče, Tel. 788 98 86

KUŽEK VUF, M. Manček

GOSKA LUČKA, M. Wild

PUHEC, PRDEČA RIBICA, M. Rosen

NAJINA POROKA ALI JAZ IN IRIS SE

POROČIVA, P. Peršolja

PUJSA IN ANDREJ MIGEC, A. Smolar

DVD, CD odrasli

GAMBIT, komedija

TAJNA OPERACIJA, drama

DJANGO, pustolovka

ATLAS OBLAKOV, drama

SEVEN PSYCHOPATHS, komedija

9. VOD, vojni

GOSPOD BROOKS, kriminalka

LJUBEZEN IN OSTALE NEPRILIKE, komedija

PREŠERNOV TROJČEK, strokovni

PODOBA VOJAKA: RUDOLF MAISTER,

strokovni

VESELI VETER, strokovni

POTRET MENIHA: r. p. JOSIP EDGAR

LEOPOLD LAVOV, strokovni

TOLAŽBA ZA RAZTRESENE BISERE, cd

VSE ZA DENAR, komedija

LINCOLN, strokovni

DVD, CD otroci in mladina

NODI V DEŽELI IGRAČ, dvd

GASILEC SAMO, dvd

PET LEGEND, dvd

ČOKOLADNI POLDI, dvd

EDVARD, ZELO KORISTNA LOKOMOTIVA,

dvd

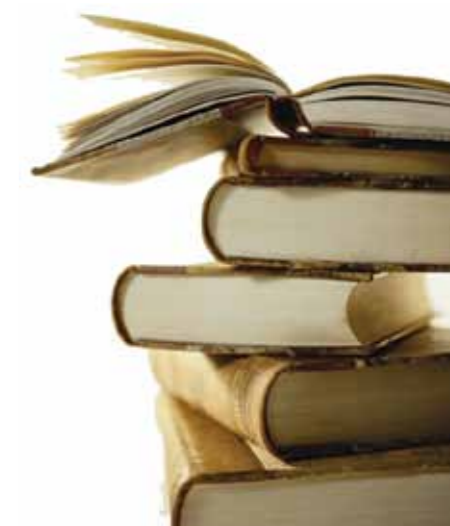
TOMAŽ IMA MOTOR, dvd

TOMAŽ, JAKOB IN RDEČI BALON, dvd

ČIVKEC, dvd

RAZBIJAČ RALPH, dvd

ZA DEVETIMI GORAMI, cd

ČEBELARSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE

Vabi na praznovanje ob 100-letnici društva v soboto, 13. julija 2013

Čebelarstvo društvo Velike Lašče letos praznuje 100-letnico organiziranega delovanja. 100 let v zgodovini in razvoju čebele ne pomeni veliko, a če ga primerjamo s človeškim vidikom, pa je 100 let zavidljiva številka, ki jo želimo velikolaški čebelarji dostojno praznovati in pokazati svoje poslanstvo tako občankam in občanom naše občine kot širši Sloveniji. Zato vabimo vse ljubitelje čebel in narave v soboto, 13. julija 2013, na skupno praznovanje.

Bodimo ta dan ena velika, močna družina, ki se zaveda, da je le v sožitju s čebelo in naravo tudi naša prihodnost.

Program praznovanja:

Od 8. do 13. ure
medena tržnica na trgu v Velikih Laščah

Ob 9. uri
otvoritev čebelarke razstave v prostorih Kmetijske zadruge (bivša trgovina)

- Čebelarstvo orodje iz Levstikovega časa in čebelarstvo oprema danes

- Zanimivi stari dokumenti in slike iz arhiva društva
- Fotografije iz življenja čebel
- Panjske končnice učencev OŠ Primoža Trubarja

Ob 10. uri
gledališka predstava »Medenka« na trgu v Velikih Laščah.

Kako zanimiv in koristen je za naše življenje "medeni krog", ki ga vrtijo čebelar Miha, čebela Zzzina, matica in tudi trot Juš. Prav z njim se zgodba zanimivo prepleta, konča pa se s sladkim presenečenjem, ki ga za vse pripravi Medenka.

Igrata Damjana Golavšek in Sten Vilar.

Ob 11. uri
nagradna vprašanja iz življenja in dela čebel

V času medene tržnice bo potekala tudi delavnica o risanju panjskih končnic pod vodstvom Cvetke Jakovljevič, izdelali pa si boste lahko tudi svečko iz pravega čebeljega voska.

Zvečer ob 19. uri
bo slavnostna akademija v športni dvorani.

V programu sodelujejo praporščaki čebelarstva ter domači in tuji kulturni ustvarjalci in poustvarjalci s pestrim in zanimivim programom. Na akademiji bomo tudi premierno predstavili film o čebelarstvu in opravilih v Levstikovem času in danes.

Udeležence bo nagovoril tudi evropski poslanec **Lojze Peterle**.

Na sliki iz Slovenskega čebelarja iz daljnega leta 1913 so udeleženci čebelarskega shoda v Robu

Čebele za svoj obstoj še nikoli niso tako potrebovale pomoči človeka in čebelarjev kot danes, obenem pa nam za naše zdravo življenje ponujajo naravne zaklade iz čebeljega panja in poskrbijo za našo naravo, pridelke in posredno za naše preživetje.

Po akademiji bo družabno srečanje pred športno dvorano.

Na praznovanje ob 100-letnici društva vabimo vse ljubitelje čebel in čebelarjev, ki s svojim poslanstvom skrbijo za nego in vzdrževanje čebeljih družin v naši občini. Čebele za svoj obstoj še nikoli niso tako potrebovale pomoči človeka in čebelarjev kot danes, obenem pa nam za naše zdravo življenje ponujajo naravne zaklade iz čebeljega panja.

Občina Velike Lašče

trških pravic, čebelarstva in združništva

Pokrovitelj praznovanja je Občina Velike Lašče.

ŽELEZNIŠKE ZANIMIVOSTI

V času med obema vojnama so profesorji radi ocenjevali razgledanost novincev, ki so prihajali iz velikolaškega, ribniškega in kočevskega območja in se vpisovali na ljubljansko klasično gimnazijo, z vprašanjem:

»Koliko in katere železniške postaje so na progi Ljubljana–Kočevje?«
Prestrašeni in presenečeni novinci so ugibali in različno odgovarjali, le malo je bilo takih, ki so znali naštet vse postaje ob tej progi.

V članku opisujem eno izmed številnih zanimivosti železniške proge Ljubljana–Kočevje, in sicer nadmorske višine železniških postaj.

Proga je speljana iz Ljubljane ob zahodnem robu vzpetine Golovca, ki je skupaj s Šišenskim in Grajskim hribom sestavni del posavskega hribovja. Na Škofljici preide v enega izmed dinarskih kraških podolij, se drži njenega zahodnega roba vse do Dobropolja, kjer proga skoraj pravokotno na dinarsko smer zamenja (popravi smer) podolje, ki leži zahodno od prejšnjega, in mimo Velikih Lašč in Ribnice nadaljuje do Kočevja, kjer se ta nedokončani projekt (prvotno je bila mišljena trasa skozi Delnice do morja) konča.

Načrtovalci železniške proge so bili zelo natančni* in so potek trase zelo preudarno izbirali. Izogibali so se velikim vzpetinam, krivinam, kraškim nevšečnostim in drugim geomorfološkim pastem. Kljub navidezni »ravnosti« terena po dinarskih podoljih pa ni tako. Proga se iz Ljubljane polagoma vzpenja do Dvorske vasi, potem se spušča do Kočevja. Nadmorske višine** posameznih postaj (merjene na zgornjem robu tirnice na dotični postaji) kažejo presenetljive zaključke:

Ljubljana 298 m;
Grosuplje 331,8 m;
Predole 359 m;
Čušperk 412,8 m;
Dobropolje 451,0 m;
Velike Lašče 527,1 m;
Dvorska vas 581,0 m;
Ortnek 536,3 m;
Ribnica 493,4 m;
Lipovec 480,4 m;
Stara Cerkev 476,1 m;
Kočevje 471,3 m.

Kot je razvidno iz tabele, je bila najvišje ležeča postaja na tej progi Dvorska vas, od začetka v Ljubljani je višja za 283 m in za 109,7 m višja od konca v Kočevju. Postaja v Dvorski vasi je višja za 53,9 m od sosednje v Velikih Laščah oziroma za 44,7 m od druge sosedne v Ortneku.

Najvišja točka slovenskih železniških prog pa je s 637,7 m v tunelu na progi Jesenice–Področja (Rosenbach), ki je v slovensko-avstrijski lasti. Pred tunelom na dejansko slovenskem ozemlju pa je najvišja železniška točka v državi s 635,608 m nadmorske višine.

*Vsi objekti na železniški progi (mostovi, podporni in oporni zidovi, signali, kretnice, križanja, stavbe itd.) so opredeljeni z razdaljo od začetka proge. Za magistralno progo se razdalja poda iz prestolnice. Ker je bila naša prestolnica v času gradnje in izgradnje Južne državne železnice Dunaj–Trst (Kaiserlich – königliche Südliche Staatsbahn – S StB) Dunaj, so bile razdalje podane od Dunaja. Tudi proga Ljubljana–Kočevje, odcep Južne državne železnice, se je gradila v Avstro-Ogrski monarhiji. Malo pred drugo svetovno vojno so opustili kilometrsko razdaljo z Dunaja in uvedli izhodišče v Beogradu. Po osamosvojitvi Slovenije razdalje še niso preurejene.

**Nadmorska višina se določa glede na neko referenčno točko ob morju. Za slovenske kraje je ta točka na pomolu Sartorio v Trstu.

Manfred Deterding

PARNAS, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče vas med poletjem vabi na ogled treh razstav:

Razstava MOJA RODBINA, v centru PARNAS v Robu

Članice študijskega krožka Moja rodbina so vse leto raziskovale kulturno dediščino Roba z okolico, restavrirale stare predmete, zbirale fotografije, preizkušale tradicionalne recepte, proučevale hišna in ledinska imena in urejale rodovnike. Vsak predmet na razstavi nosi svojo zgodbo in sporočilo o uporabnosti dediščine za danes.

Aktivnosti študijskega krožka in razstavo je sofinancirala Občina Velike Lašče.

Spremljevalni program v juliju:

– **četrtek, 4. 7. ob 10.00:** delavnica izdelave ročnih del v tehniki rešilje (Marija Trotovshek)

– **četrtek, 11. 7. ob 10.00:** voden ogled razstave in obisk restavratorske delavnice (Majda Tekavec)

Razstava je na ogled vsak četrtek od 9.00 do 11.00 oz. po predhodnem dogovoru v prvi polovici julija in ves avgust (041 833 456 ali info@zavod-parnas.org).

Fotografska razstava

VELIKE LAŠČE NA STARIH RAZGLEDNICAH IN DANES v galeriji pred Knjižnico Frana Levstika Velike Lašče

Člani študijskega krožka Fotografija (Niko Samsa, Vladimir Peček in Metka Starič) – UTŽO Velike Lašče – so poslikali dele Velikih Lašč in njene okolice z mest, kjer so bile pred približno 100 leti posnete razstavljene fotografije. Zanimiva primerjava, lepo vabljeni na ogled! Razstava je odprta v času delovanja knjižnice, in sicer:

pon in čet: 12.30–19.00

pet: 8.00–15.00

Razstavo je sofinancirala Občina Velike Lašče.

Zgodovinska razstava

TU MALAJNE NI VSE PROČ PALU v Domu veteranov v Krvavi Peči

Zgodovinska razstava domačih avtorjev (M. Dolšina, M. Tekavec, R. Borštnik in M. Starič) prikazuje ustvarjanje skupine hrvaških slikarjev iz 16. stoletja, ki je poslikala številne podružnične cerkve, tudi cerkev sv. Lenarta v Krvavi Peči; omenja jih tudi Trubar v zapisu iz leta 1575. Zelo uspešna razstava, ki je bila nagrajena s priznanjem Naša Slovenija in je kandidirala tudi za evropsko priznanje Europa Nostra, čez poletje gostuje v Krvavi Peči. Poleg petih panojev je v učilnici Doma veteranov na ogled replika freske iz cerkve sv. Lenarta ter kovinska skulptura »krovaškega malarja«, ki je delo Aleksandra Arharja. Ob ogledu si obiskovalci lahko ogledajo tudi 20-minutni film (v slovenski, angl. ali nem. različici).

Dogovor za ogled: Srečo Knafelc, Krvava Peč 7 ali

Zavod Parnas - 041 833 456, info@zavod-parnas.org – prva polovica julija in ves avgust.

GRB TRŠKE OBČINE VELIKE LAŠČE

Velikim Laščam so bile trške pravice podeljene na poseben način, brez grba. Že v pisni prošnji velikolaških veljakov za podelitev trških pravic, ki je bila posredovana na Okrajno glavarstvo Kočevje, se o uporabi grba ni govorilo. Prav tako na kaj takšnega ni nakazoval niti občinski žig.

Grb Velikih Lašč je dal napraviti Ivan Pucelj kasneje, pred 1. sv. vojno. Izdelal ga je Svitoslav Peruzzi, za njegov glavni motiv pa je narisal KRILATEGA KONJA PEGAZA, ki naj bo simbol pesništva na področju, kjer so se rodili veliki očetje slovenskega slovstva.

LEGENDA O KRILATEM KONJU PEGAZU

Po starogrškem bajeslovju se je krilati konj Pegaz rodil iz krvi Meduze, ko ji je Perzej, junaški Zeusov sin, odsekal glavo. Meduza je bila ena izmed treh gorgon (Steno, Evrialia in Meduza), ženskih pošasti, ki so imele na glavi namesto las kače.

Ko je Pegaz udaril s kopitom ob skalo, je nastal na gori Helikon izvir Hipokrena (lat. hipos = konj, krene = izvir), ki je bil posvečen Muzam. Voda iz izvira Hipokrena je dajala pesnikom domišljijo, duhovitost in predvsem svobodnega pesniškega navdiha. Zajahati Pegaza pomeni posvetiti se pesništvu, postati pesnik.

Grb Velikih Lašč, izd. KUD Primož Trubar ob 500-letnici Lašč, 1971, last. Tanja Debeljak, Ribnica

Opis je verjetno lastnoročno napisal sam avtor grba Svitoslav Peruzzi. (Vir: 500 let Lašč, 1970).

Zanimiva je povezanost Peruzzijeva povezanost z Laščami. Temu, da je Svitoslav Peruzzi izdelal velikolaški grb, so zagotovo veliko botrovala tudi osebna znanstva v Velikih Laščah. Kot lahko beremo v zapiskih Antona Pucelja, ki jih hrani njegov sin Gregor Pucelj, je imel Svitoslav v Laščah veliko znancev in prijateljev in je zato v času pred prvo svetovno vojno sem pogosto zahajal: »Sam je pripovedoval, kako ga je takratna velikolaška 'duhovita' družba priklenila nase, kako je doživljal v teh krajih svojo prvo mladostno ljubezen, sam je obujal spomine, kako se je venomer vračal v ta čudovito romantičen predel slovenskega Weimarja«.

Eden izmed prijateljev je bil tudi Ivan Pucelj, kateremu je okrog leta 1908 izdelal razglednico z originalno Ivanovo karikaturu in jo je »S srčnimi pozdravi in vdanimi pokloni« kot dopisnico poslal »Slavnemu omizju v Velikih Laščah – pri g. Županu Matiji Hočevanju«.

Grb pa ni bil edino njegovo delo v Laščah. Med drugim je upodobil tudi relief s podobo Frana Levstika na spomeniku pred župnijsko cerkvijo, ki so ga slavnostno pritrtili ob 100. obletnici Levstikovega rojstva, to je leta 1931. Pri imenitni izvedbi slovesnosti je ponovno pomembno sodeloval Ivan Pucelj.

Zakaj so mu zaupali to nalogo? Verjetno je bil takrat eden redkih, ki je lahko ustvaril njegove kipe iz spomina po živi podobi. Levstik je bil namreč njegov birmanski boter.

Foto: Fran Vesel, 1910, hrani NUK.

Svitoslav Peruzzi je bil akad. kipar in prof. sred. tehnične šole v Splitu (od 1912), roj. v Lipah na Barju 17. okt. 1881. Osnovno šolo je zaključil v Ljubljani, vstopil v gimnazijo, jo kmalu zapustil in se vpisal v obrtno strok. šolo, kjer je bil med drugimi njegov učitelj Alojzij Gangl, tudi avtor Stritarjevega doprsnega kipa. Po zaključenem 4. letniku je šel v Zagreb, kjer se je pri prof. Königu učil poleg rezbarstva tudi modeliranja. Študij je nadaljeval na dunajski akademiji. Poleg Levstika je upodobil tudi druge slovenske književnike. Ob smrti Simona Gregorčiča je leta 1906 naredil njegovo masko in dobil za načrt njegovega nagrobnika prvo nagrado. V starokrščanskem slogu je modeliral nagrobnik pesnika Antona Medveda, izdelal kipec Ivana Cankarja itd. Že leta 1903, ko je bil na Dunaju, pa je razstavil doprsni kip cesarja Franca Jožefa I., ki je bil narejen za park pred sodno palačo v Ljubljani.

(Povzeto po Slovenskem biografskem leksikonu)

Puceljeva družina je tudi poskrbela, da grb ni bil uničen med vojno. Ponovno je bil pokazan javnosti ob 500-letnici Lašč leta 1971. Odbor takrat kulturno prosvetnega društva Primož Trubarja, ki je pripravljaval slavnost ob tem dogodku, je sklenil, da bo med praznovanjem pokazal obiskovalcem čim več zgodovinskih predmetov in drugega gradiva, ki prikazuje delo in življenje prebivalcev velikolaškega območja. V Dolenjskem listu 27. 8. 1970 so objavili poziv prebivalcem Velikih Lašč in širšega območja, naj pregledajo stare arhive in skrinje, ali imajo stare fotografije hiš, ljudi in dogodkov ali kake druge predmete, ki so v zvezi z zgodovino Lašč. Ob tej priložnosti je Anton Pucelj pokazal grb s Pegazom.

VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE V VELIKIH LAŠČAH »UČENJE VSE ŽIVLJENJE«

Najprej smo se ustavili na Selih, kjer je nastala Villa Lasis.

Foto: Marija Ivanc Čampa

Grb še vedno hranijo Puceljevi, v občinskih prostorih pa še danes visi umetniška slika barvnega grba, ki ga je po naročilu Krajevne skupnosti leta 1979 izdelal Jože Zidar.

Jože Zidar predaja velikolaški grb predsedniku sveta KS Velike Lašče Alojzu Riglerju v kulturnem domu ob proslavi praznika dela leta 1979. (foto: Niko Samsa)

Viri in literatura:
500 let Lašč, Velike Lašče, 1970. Dolenjski list, 27. 8. 1970, št. 35. Ustni viri: Gregor Pucelj, Janez Gruden, Niko Samsa

Barbara Pečnik

Z junijem smo za nekaj časa zaključili z delom tudi člani študijskega krožka Naš kraj, včeraj, danes. Pred tem smo nadaljevali z raziskovanjem letošnje teme: Železnica v Velikih Laščah. Odpravili smo se tudi na teren. Že v aprilu smo se peš odpravili na ogled železniške postaje v Velikih Laščah.

Težko tovorna lokomotiva 29010

Železniška postaja Velike Lašče

V maju je sledil izlet v Ljubljano v Železniški muzej Slovenskih železnic, kjer smo si ogledali zbirko parnih lokomotiv in drugih muzejskih vozil.

Sedaj si bomo vsi skupaj vzeli malo počitnic, ponovno pa se spet vidimo septembra, ko bomo še pred pričetkom novega študijskega leta pripravili priložnostno predstavitev z vitrino ob 120-letnici prihoda vlaka iz Ljubljane v Velike Lašče in naprej do Kočevja.

Z delom so zaključili tudi preostali študijski krožki. Program za naslednje študijsko leto pa bo objavljen v naslednji številki Troble, ki bo izšla konec avgusta.

V vagonu vlaka iz zadnjih let avstro-ogrske monarhije

Pripravila: Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji, foto Andrej Fele

ZGODIL SE JE ŠESTI KONJEREJSKI DAN V VELIKIH LAŠČAH

Konjerejsko društvo Velike Lašče je v nedeljo, 16. 6. 2013 pripravilo že šesti KONJEREJSKI DAN. V svojem 17-letnem obstoju društva je to že sedmi prikaz spretnosti konj v naslednjih disciplinah:

- spretnostna vožnja dvovpreg,
- ježa okrog sodov,
- »šlajsanje« hlada,
- preskok (skok v višino),
- velikolaška alka.

Izpeljana ja bila tudi »TEKMA ŽUPANOV« in pripravljena razstava starih konjskih vpreg in opreme.

V nedeljske sončnem popoldnevu se je tekmovanja in prikaza udeležilo lepo število obiskovalcev in tekmovalec s svojimi konji. Po povorki in slavnostni otvoritvi se je začelo spretnostno jahanje – kot prikaz poslušnosti konj in njihove uporabe za delo in rekreacijo. Spretnostne vožnje sta se udeležila dva tekmovalca, in sicer Franc Perhaj ter Peter Indihar; slednji je v izenačeni tekmi zasedel prvo mesto. V ježi okrog sodov je slavil Domen Indihar, v »šlajsanju« hlada Ivan Rupar pred Francem Perhajem in Petrom Indiharjem, pri preskoku Zdenko Merkeli in v velikolaški alki Domen Indihar, vsi člani Konjerejskega društva Velike Lašče.

Skupni vrstni red

(v treh disciplinah – okrog sodov, alka in preskok) je bil naslednji:

1. Domen Indihar,
2. Živa Pavšič,
3. Rok Tomšič.

Organizator je podelil pokale prvouvrščenim. Te je izdelal domačin Jože Rigler in pripravil tudi bogat srečelov, ki pa bo na žalost zaradi skromne udeležbe in deževnega vremena ostal za naslednji konjerejski dan.

Posebno pozornost je pritegnila tudi tako imenovana »Tekma županov« občin Ribnice, Dobropolja in Velikih Lašč. Udeleženci so morali konjsko podkev v zamahu vreči v določen cilj. Prvo je bil Anton Zakrajšek, drugi Janez Pavlin in tretji Jože Levstek.

Razstava stare konjariške opreme, voz in orodij je bila deležna še posebne pozornosti med odmori posameznih disciplin.

Šesti »Konjerejski dan« je po mnenju predsednika Franca Zabukovca uspel zaradi prizadevnosti članov, ob finančni podpori pokrovitelja prireditve – Občine Velike Lašče in sponzorjev (KZ Velike Lašče, TRGUOP, Kropec, d. o. o., Šimen, d. o. o., LSP, d. o. o., MAGRI, d. o. o., občinskih odborov SLS, Nsi in SDS, VODOKOMUNALNI SISTEMI d. o. o.) in lepega števila obiskovalcev.

Konjerejski pozdrav – Hiii konjič!
Tajnik društva: Peter Indihar

NAOKOLI PO POHORJU ALI MAJSKI IZLET NA OSANKARICO

Pohorje upokojenci poznamo kar dobro. Že lani smo obiskali mnoge turistične koticke in se potepali po zelenih prostranstvih. Letos pa je bilo malo drugače. Začeli smo vzpodbudno in veseli smo bili, da smo večji del poti opravili z avtobusom. Tako smo Pohorje spoznali po vsej njegovi dolžini brez večjega truda. Start in cilj sta bila pri Andrejevem domu, kjer so nas lepo pogostili. Nato nas je gospod Francelj, znani pohorski vodič, podrobno seznanil z zanimivostmi flore in favne, vodil nas je od jase do grape, po gozdu in pragozdu. Pričaral nam je življenje in živelj preteklo in polpretekle zgodovine Pohorja ...

Prizorišče poslednjega boja Pohorskega bataljona

In nato Osankarica, zibelka štajerskega partizanstva in Termopile 20. stoletja, zmrcvarjena trupla, grozljivi prizori. Saj poznate Šarhe in legendarni Pohorski bataljon, najboljšo partizansko enoto na slovenskem Štajerskem, ki si je v zimi 1942–1943 pripravila bivališča – šestindvajset zemljanek za prezimovanje. Ker so bili izdani, je okupator zbral vojsko, policijo, orožništvo in vermansaft v Poljčanah in Mariboru in vse prepeljal na izhodiščne položaje

v Oplotnico in Ruše. Dne 8. januarja 1943 je sovražnik tabor obkrožil z 2000 možmi in potem je počilo. Bataljon ni vedel, da je sovražnik tridesetkrat močnejši. Sprejel je boj in seveda je padlo vseh 69 borcev, ranjen je preživel samo borec Šulc, ki so ga ubili nekaj mesecev pozneje pri Ljubnem v Savinjski dolini. Imena in slike vseh borcev in bork, maketo zemljanke, dokumentarne fotografije in nekaj opreme smo videli na razstavi Partizansko Pohorje v domu na Osankarici. Še bolj živo smo vse skupaj podoživljali ob filmu, ki so nam ga predvajali. Kar malo mi je bilo slabo.

Tudi v avtobusu je bila nekaj časa tišina. Malo smo bili utrujeni, ker smo se kar dobro sprehodili po gozdu do prizorišča boja in še rositi je začelo. Premišljeval sem o pohlepu, nadvladi, nesmislih

Razstava Partizansko Pohorje

spopadnih, o razumu ... in o minljivosti.

Prehitel sem te, Helena, ampak oprosti, Pohorje je moja domena. Še posebno tokrat, ko je bila na programu občutljiva tema za spomin in opomin. Saj veš: v vojni res zmaga eden, ampak izgubijo pa vedno vsi.

Na snidenje prihodnjič!
Vaš upokojeni Janez

OBISKALA NAS JE ZDRAVSTVENA ENOTA SV

Krvava Peč je postala priljubljena končna postaja pohodnikov, tako posameznikov kot tudi skupin... Do zdaj največja skupina pohodnikov pa je bila na povabilo OZVS Velike Lašče zdravstvena enota SV, ki je v petek, 14. junija 2013 v urejeni koloni, ki je štela več kot 170 pohodnikov, pohod začela v Robu, zaključila pa v Krvavi Peči s svečano izmenjavo spominskih plaket med predsednikom OZVVS VL Dušanom Hočvarjem in poveljnikom zdravstvene enote SV, polkovnikom Zoranom Vobičem.

Po izmenjavi pozdravnih govorov so si pripadniki SV z zanimanjem ogledali objekt Doma veteranov in pa priložnostno razstavo o nastanku fresk v cerkvi sv. Lenarta v organizaciji zavoda Parnas.

Odličnega vojaškega pasulja so bili deležni poleg pripadnikov SV tudi domačini.

Menimo, da se s takimi akcijami najbolj predstavlja široke možnosti za turizem in pohodništvo v Krvavi Peči.

Tekst in foto Srečo Knafelc

STROKOVNA EKSKURZIJA DRUŠTVA ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE GRADEŽ

Društvo za ohranjanje dediščine Gradež je za svoje člane in članice v soboto, 15. junija 2013, organiziralo strokovno ekskurzijo v Prlekijo. Izpred vaške sušilnice smo se z avtobusom odpeljali že zgodaj zjutraj in v Ljubljani se nam je pridružil Kompasova vodička Nada Drnovšek.

Že med potjo me je presenetila z bogatim znanjem o zgodovini posameznih krajev, mimo katerih smo se vozili. Tako smo med drugim izvedeli, da se v Stopniku pri Vranskem lahko pobahajo s cerkvenim zvonom iz leta 1317, ki naj bi bil celo najstarejši na Balkanu. Nekaj besed je namenila rimski zgodovini na tem območju ter znamenitim Slovencem, kot je bil Janez Vajkard Valvasor. Reko Savo so uredili za plovbo že Rimljani, predvsem v srednjem veku je bila vse do gradnje železnice pomembna trgovska pot. Danes si seveda ne znamo niti zamišljati, da so nekoč do Brežic potovali ves teden, do Beograda pa kar mesec dni.

Med vožnjo po Savinjski dolini je gospa Nada nekaj besed namenila zgodovini hmeljarstva, kot zanimivost je navedla podobnost imena Žalec z imenom češkega mesta Žatec, kjer je prav tako močno razvito pivovarstvo. Osvežila nam je tudi spomin na bogato zgodovino celjskih grofov in kruto usodo Veronike Deseniške. V Celju je bila rojena tudi pisateljica, popotnica in zbirateljica Alma Karlin, ki je bila za tiste čase (rojena leta 1889) izredno napredna, nadarjena in izobražena, v Londonu je študirala več kot deset jezikov. Bližnje Žiče so vredne ogleda zaradi znanega kartuzijanskega samostana, tam pa obratuje tudi najstarejša slovenska gostilna Gastuž z letnico 1467 na vhodu.

Tudi prostor, na katerem stoji Hajdina, je bil že od nekdaj naseljen. Odkrita sta bila prazgodovinska naselbina in grobišče. Skozi Hajdino je potekala tudi glavna trgovska pot od Baltika proti Jadranskemu morju. Z različnimi ljudmi so se pojavljali tudi različni običaji in verovanja. Predvsem vojaki in trgovci so čistili nov kult – mitraizem, posvečen sončnemu bogu Mitri. Verniki so v drugem stoletju našega štetja na Hajdini postavili pet spomenikov, tako imenovanih mitrej. To obdobje pomeni tudi prehod iz mnogoboštva v enoboštvo.

Glavna postaja naše ekskurzije je bil Ptujski grad, s katerega je prekrasen razgled na Ptuj in okolico. Razdeljeni v dve skupni smo se sprehodili skozi grajske sobane in podoživljali duh tistega časa. Spoznali smo nekaj zgodovine Ptuja ter gradu in njenih lastnikov. Predmeti, najdeni na grajskem griču, dokazujejo, da je bilo to območje nepretrgano poseljeno že od mlajše kamene dobe. Okoli leta 1000 pr. n. št. je bilo na grajskem griču utrjeno gradišče, v mlajši železni dobi so tam Kelti za seboj pustili grobove, ko so se selili na vzhod. Prazgodovinsko naselbino so zamenjale rimske utrdbe, za njimi je bilo poznoantično zatočišče, nato srednjeveško staroslovansko gradišče in grobišče. Salzburški nadškof Konrad I. naj bi na mestu ostankov srednjeveških poslopij v začetku 12. stoletja dal sezidati trdnjavo. V 13. stoletju je bil Ptuj že utrjen z obzidjem in grajski kompleks je dobil tipično tridelno zasnovo. V kasnejšem obdobju se je na gradu zvrstilo veliko lastnikov, bil je večkrat dograjen ali spremenjen, zadnjih večjih gradbenih del so se lotili grofje Leslie proti koncu 17. stoletja, ko so mu dali tudi

današnja zasnovo. Zadnji lastniki plemiškega rodu so bili grofje Herberstein. Ti so grad ponovno temeljito obnovili in opremili, v njihovi lasti pa je bil vse do leta 1945.

Na dvorišču Ptujkega gradu

V posameznih delih gradu so urejene različne zbirke, v prvem nadstropju pa so najlepši grajski prostori. Razstavljeno pohištvo, tapiserije, prekrasne lončene peči, ki so jih kurili z zunanega hodnika, ter druga oprema in drobni predmeti ponazarjajo bivalno kulturo od 16. do 19. stoletja, najstarejši predmet pa je omarica za umivanje. Občudovali smo lahko ogromne salone, spalnice, jedilnice, delovne sobe ..., zanimiva sta bila salon, opremljen po kitajskem vzoru, in sobana z empirskim pohištvom ter lestencem iz muranskega stekla. Mnoge stene krasijo plemiški portreti, med katerimi je tudi portret zadnjega lastnika Žige Herbersteina in cesarski portreti Habsburžanov.

V slavnostni dvorani je razstavljena zbirka t. i. turkerij s portreti knezov, generalov in ministrov, še posebej zanimivo je, kako so si zamišljali ljudstva tujih dežel: Kitajske, Amerike, Afrike, Egipta in Orienta. Indijanca, Japonca, Kitajca ... so namreč upodobili z znanimi – evropskimi obrazi, črnecem so namenili preveč bogato opravo in jim tudi dlani naslikali enako črne barve kot telo.

V pritličju smo si ogledali zbirko starih glasbil in dediščino ptujskih mestnih godbenikov, slovesna je slika Ptujke mestne godbe pred 100 leti.

Instrumentalna zbirka obsega več kot 300 glasbil. Razdeljena so na salonska, godbena, ljudska ... glasbila, razstavljene so tudi note in orodje za izdelavo. Posebno mesto v zbirki imata predhodnik klavirja: klavikord in čembalo, oba iz 17. stoletja. Bogastvo zbirke dopolnjujejo še delavnica violin Maksimiljana Skalarja ter arheološke najdbe, kot so bronasti zvončki in piščali iz različnega materiala, od katerih je posebej znamenita rimska, ki naj bila ena od treh na svetu. Tudi na oljenkah, posodah in nakitu so opazni reliefi mitoloških figuric s starimi instrumenti.

Zavzeti poslušalci na Ptujkega gradu

V drugem nadstropju so predstavljene tradicionalne pustne maske in liki s Ptujkega in Dravskega polja, Halož in Slovenskih goric. Maske niso le zabavni rekviziti, temveč sodijo med najzanimivejše kulturnozgodovinske predmete. Na tem območju je najbolj priljubljen in množičen lik pernati in rogati kurent ali korant, ki po ljudskem izročilu preganja zimo in vabi v deželo pomlad. Spomladanski maski sta tudi haloški Jurek in Rabolj. Kurenti v sprevedu pomagajo Jureku, ki ga drugod poznamo kot Zelenega Jurija, da premaga in prežene Rabolja, ki predstavlja zimo. Stalen spremljevalec kurentov je tudi huduč. Pustni spreved že desetletja spremlja kopjaš, čeprav sicer ni pustna maska. Številni in raznoliki so orači, ki na kmečkem dvorišču simbolično orjejo za dobro letino, med otroškimi maskami so značilni piceki, kure in vile, zanimivi so tudi dornavski cigani. Rahlo strašljive maske so medved in t. i. ruse, s katerimi ob obisku po hišah želijo zdravja pri živini. Posebne maske pa so plohariji in kopanja, ki so včasih nastopali takrat, ko se v predpustnem času v vasi ni omožilo nobeno dekle. Vodička Sanja nam je kot zanimivost omenila, kako »težko« je biti kurent, saj njegova oprema tehta najmanj 30 kilogramov. Poleg njene razlage smo si tudi na stenah lahko prebrali vse o ptujskih pustnih šegah in navadah ter o pomenu posameznih pustnih likov.

S Ptujkega gradu nas je pot vodila v biser Prlekije – Jeruzalem, kjer so nas v gostišču Brenholc najprej postregli z okusno golaževo juho. V vinski kleti je nato sledila pokušina vin, lastnik, ki ima tudi manjšo zbirko starega kmečkega orodja, pa nas je v simpatični preleščini ves čas prisrčno zabaval. Izvedeli smo tudi, da bi se Jeruzalem pravzaprav moral imenovati Jerusalem, po svetem mestu v Palestini. Friderik Ptujski je namreč to ozemlje v 13. stoletju podaril križarjem, ki so z romarji od tam prinesli podobo Žalostne Marije (pieta). V bližini stoji tudi istoimenska cerkev, v kateri je na glavnem oltarju kopija prvotne podobe, kajti original so ukradli, ko so jo gradili. Cerkev je iz leta 1652, zgrajena je bila kot posledica zaobljube upravljavcev gornjeradgonskega gradu, ki sta zaprisegla, da bosta v Jeruzalemu dala zgraditi cerkev, če bo kuga prenehala moriti in jo bosta preživela.

Ko smo zapustili jeruzalemske gričke z vinogradi, smo se ustavili še v dvorcu Trebnik v Slovenskih Konjicah, katerega zasnova stavbe sega še v srednji vek. V njem izdelujejo naravno kozmetiko, od katere ima skoraj tretjina tudi certifikat. Tradicija zeliščarstva je v teh krajih že stara, čeprav ne sega v čase prve omembe dvorca v 13. stoletju. Med lastniki dvorca je bila najpomembnejša družina Windischgrätetz, ki ga je predvsem kot poletno rezidenco uporabljala od leta 1828 do konca druge svetovne vojne. Veliko pozornost so namenjali okolici, dvorec je obdajal bogat park z ribnikom, imeli so vrtnarijo in svojega vrtnarja. Po vojni je dvorec prišel v last Občine Slovenske Konjice, ki je prostore namenjala različnim dejavnostim. Po letu 1997, ko je bil precej v slabem stanju, se je začela njegova prenova in kmalu so predstavili prve kozmetične izdelke. Pred nekaj leti je znamko in znanje kupilo podjetje Mercator, ki zaposluje invalide. Danes se lahko pohvalijo s 95 različnimi izdelki, med katerimi so mila, geli za prhanje, šamponi, kreme in balzami ter negovalna olja. Izdelki s certifikatom naj bi vsebovali same naravne sestavine in morajo biti izdelani brez škodljivih sestavin. Seveda ne smejo biti testirani na živalih, proizvodnja mora potekati po nadzorovanih fizikalnih in kemijskih postopkih. Poleg prodajnega prostora smo si ogledali zeliščno galerijo in čajnico, kjer so nas postregli z zeliščnim čajem in žganjem z različnimi zelišči.

Pred dvorcem Trebnik

Iz dvorca smo predvsem članice bogato »pridišale« v avtobus. Tako kot so člani iz vinske kleti odhajali s kartoni steklenic, smo tudi me iz dvorca nosile vrečke, da se bomo lahko razvajale in polepšale ali pozdravile.

Načrtovana zadnja postaja naše ekskurzije je bil kmečki turizem Medvedov graben v Straži na Gori, med samotnimi grički v bližini Dramelj. Tja smo morali tudi malo prepeščiti, ker je bila cesta preveč nevarna za avtobus s skoraj petdesetimi potniki. Postrežba je bila odlična, medveda kljub imenu na srečo nismo srečali, tiste najbolj utrujene pa so gostitelji od avtobusa in nazaj prepeljali z osebnim avtomobilom.

Pred večerjo v Medvedovem grabnu

Na željo mnogih popotnikov smo se na koncu ustavili še na Trojanah. Že zjutraj, ko nam je vodička predstavljala kraje, mimo katerih smo potovali, je povedala tudi legendo o nastanku znamenitih krofov. V dunajski dvorni kuhinji naj bi jih prva pripravila kuharica Cecilija Krapf, po njej so se prvotno imenovali Cilikine kroglice, pozneje pa Krapfen (krapci). Po etimološki razlagi pa je v stari nemščini beseda Krapfen pomenila kavelj, kremplj. Prvi krofi naj bi bili namreč nepravilnih oblik in so z izrastki spominjali na kremplje. Po eni od razlag naj bi nastali po nesreči, ko je kuharici kepa testa padla v razgreto olje. Kakor koli že, ta sladica je vsaj v pustnem času na vsaki mizi, če pa se že peljemo mimo Trojan, jo radi kupimo ne glede na letni čas. Kot bi trenil, smo bili doma, glede na to, da so bile z nami tudi članice domače skupine Suhe češplje, pa je bilo razumljivo, da smo si pot krajšali tudi s petjem narodnih in ponarodelih pesmi.

Na koncu moram dodati, da sem na vsakem koraku po mali Sloveniji vedno znova navdušena nad našo bogato zgodovinsko in kulturno dediščino, ki je, žal, ne znamo dovolj ceniti in varovati.

Zdenka Zabukovec

TRŠKI DAN OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Trg pred Levstikovim domom v Velikih Laščah,
sobota, 8. junij, med 9. in 12. uro

Na trškem dnevu je bilo letos še posebej slavno, saj praznujemo 100. obletnice podelitve trških pravic Velikim Laščam, za kar so imeli zasluge tudi dobro obiskani letni sejmi v Laščah.

Na stojnicah so se predstavljali lokalni ponudniki s tradicionalnimi izdelki: Javni zavod Trubarjevi kraji, Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče – izdelovanje kačjih pastirjev, Rokodelska družina Grčar – spominki, Društvo podeželskih žena Velike Lašče – domači rezanci, kruh, pecivo, Društvo za ohranjanje dediščine Gradež suho sadje in druge dobrote iz suhega sadja, Artles, Igor sever, s. p. – lesene igrače, Srečo Knafelc – spominki, Čebelarsko društvo Velike Lašče – prodaja cvetnega prahu, čebelji panj, prikaz smukanja cvetnega prahu, Jože Petrič, Škrlovica – lesene posode.

V programu, ki ga je povezoval tudi letos Jože Starič, so sodelovali Folklorna skupina OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Folklorna skupina DPM Velike Lašče, Ansambel Krpani in skupina Suhe češplje. Da smo jih tudi kaj slišali, je poskrbel Urban Gruden.

Za jedačo in pijačo je skrbelo Konjerejsko društvo Velike Lašče.

Na povabilo velikolaškega župana so trški dan obiskali gostje Pomurskega vala, svoj izlet po naših krajih pa so na trgu pričeli tudi člani SPD Primož Trubar.

Mladi plesalci

Gostili smo Vinsko klet iz Krškega in cvičkovo princeso Andrejo Simeonov

Ansambel Krpani

Sveže češnje Briška Hrustavka s kmetije Mavrič iz Brd so šle za med.

Gradeška skupina Suhe češplje

TRŠKI DAN

Razstava v hodniku pred Knjižnico Frana Levstika Velike Lašče VELIKE LAŠČE NA STARIH RAZGLIEDNICAH IN DANES (Zavod Parnas)

TRŠKI DAN

Izsek RAZSTAVE OB 100-LETNICI VELIKOLAŠKEGA ZADRUŽNIŠTVA (KZ Velike Lašče)

RAZSTAVA ROČNIH IN SLIKARSKIH DEL V GLASBENI ŠOLI (DU Velike Lašče)

RAZSTAVA OB 25-LETNICI DELOVANJA DRUŠTVA PODEŽELSKIH ŽENA V ZADRUŽNI STAVBI (DPŽ Velike Lašče)

**ZAHVALA VSEM SODELUJOČIM IN UPAM, DA SE
PRIHODNJE LETO SPET VIDIMO!**

Barbara Pečnik,
Javni zavod Trubarjevi kraji

FOTOREPORTAŽA – DAN SONCA 2013,

8. FESTIVAL USTVARJALNOSTI

V prijetnem in ravno prav senčnem prizorišču ob Trubarjevi domačiji na Rašici je znova zasijala prireditev Dan sonca, 8. festival ustvarjalnosti. Razen prvič ga vsa leta soorganizirava Zavod za razvijanje ustvarjalnosti in Zavod Med.Over.Net. Letos nas je bilo več kot sto prostovoljcev (organizatorjev, mentorjev delavnic in dogodivščin, nastopajočih), ki smo poskrbeli, da so se številni stalni in tudi novi obiskovalci Dneva sonca imeli prijetno, ustvarjalno in zabavno. Festival se je odvijal v okviru letošnjega praznovanja občinskega praznika v nedeljo, 9. junija 2013, po 21. tradicionalnem pohodu po Velikolaški kulturni poti, ki ga je organiziralo Planinsko društvo Velike Lašče.

Dan sonca se je odprl z živahno ljudsko budnico s Suhimi češpljami iz Gradeža ter nadaljeval na odru pri žagi s prizori iz predstave Koliščarji z Velikega jezera v izvedbi mladih in starejših igralcev KUD Fran Govekar z Iga.

In kaj vse se je dogajalo na letošnjem Dnevu sonca? Mali slikarji in umetniki so se pridružili delavnici Mateje in Simona, ki delujeta v okviru KUD Galerija C. C. U. njihova razstava se je ves dan širila med drevesi ob Rašici. S Sašo in Majo iz TD Podgora ste ustvarjali nagajive lutke, s člani Kluba mladih Kočevje pa med drugim napihovali »mega« mehurčke. Na zanimiv raziskovalni sprehod do izvira blizu vasi ste se lahko podali z Dušanom iz društva Lotisa.

DOD Gradež so nas učili šiliti zobotrebce in lahko smo se preizkusili v predenju na čisto pravem kolovratu, s podjetjem Artles smo izdelali pravo mavrično vrtavko, z društvom Lotisa čarobno palico in s članicami društva paraplegikov osrednje Slovenije voščilnice ali pa smo klekljali. Z nami so bili tudi predstavniki Založbe Primus ter Otroškega centra Beti in Cej, ki so izdelovali ekonakit.

Neutrudna Darinka, Marija in Andrej so tudi letos pletli lovilce sanj in izdelovali leteče ribice – z obiskovalci vseh starosti. Mladi iz OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče so znova s svojimi čudovitimi punčkami (Unicef) reševali življenja. Letos smo našemu sončku tako priskrbeli prijateljico, in če si bosta všeč, bo morda drugo leto sončkova poroka;) Največjo vrsto je imela Alenka iz Združenja staršev in otrok Sezam, saj je poslikavala roke in obraze – otroke je spreminjala v najrazličnejša bitja in živali.

Dan sonca ni minil tudi brez pravega tekmovanja – pod vodstvom Marka smo izpeljali že 4. svetovno prvenstvo v kozaklamfu – stari pastirski igri, ki ima zdaj že tudi nekaj novih privrženec. Tekmovalci so letos pohvalili novo »igrišče« za tekmovanje, ki je bilo na konici otočka. Slavnostna podelitev pokalov, ki jih je za to priložnost podaril legendarni Marjan Prelovšek – Majč, in nagrad tekmovalcem, ki so nastopili na 4. svetovnem prvenstvu v kozaklamfu, se je odvila na odru pri žagi. V igri so doslej lahko sodelovali mladi od 8. do 17. leta in razmerje sil se je tokrat precej spremenilo in osvežilo. Naslednje leto bo najbrž udeležba še večja in konkurenca še hujša – in dodali bomo še veteransko kategorijo, zato se lahko že začnete pripravljati.

UVRSTITIVE 4. svetovnega prvenstva v KOZAKLAMFU: Med fanti je bil najboljši Luka Kolar, ki je postal 4. svetovni prvak, sledila mu je Kristina Gradišar, ki je prejela pokal za 2. mesto v skupni konkurenci ter še enega za najboljšo dekliško uvrstitev, tretje mesto sta si delila Dan Grešak in Domen Verovšek. Peto mesto je zasedel Gašper Pirkovič, šesto Žiga Kolar, na sedmem mestu pa so pristali Tej Enova, Martin Gradišar, Tina Kolar in Nea Verovšek.

Sončni sij, kakor imenujemo zaključno prireditev na festivalu, se je nadaljeval s ponovitvijo Koliščarjev z Velikega jezera, tokrat v Koliščarskem taboru, kjer smo čez dan lahko pekli podpepeljak in se učili izdelovati posodice. Za še eno glineno delavnico je v njihovi bližini poskrbela Katarina, kjer se ob lončarskem vretenu vedno najdejo pogumni mali in starejši lončarji. Glasbeni zaključek so s smehom, pesmijo in objemajočo energijo pričeli Miha, Marjan, Davorin in Sebastjan, člani skupine Frodo and The Suzukies, razgibale so ga pogumne in gibčne orientalske plesalke skupine Viva z Matejo Mikulan in ga božajoče, vedro in prijazno s koncertom zaključili člani glasbene skupine Shamballa.

Zahvaljujemo se vsem prostovoljcem – soustvarjalcem Dneva sonca, številnim obiskovalcem in redkim podpornikom festivala – vsem želimo, da do naslednjega Dneva sonca preživite svoj čas čim bolj osmišljeno, povezovalno in ustvarjalno!

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti in Zavod Med.Over.Net
Foto: Dan Grešak, Tina Sešek, Ana Porenta

POLETJE NA GRADU TURJAK

Nekdaj so v poletnem času gradovi oživali. Druženje s sorodniki in prijatelji je bila prijetna plemiška dolžnost in obveza. Na gradovih so se obiskovali, prirejali plese, lovski pogoni z družabnimi zaključki pa so tako in tako bila pomembna družabna srečanja skozi vse leto.

Delček razgibanega grajskega življenja boste v **poletnih nedeljah med 18. avgustom in 29. septembrom** lahko doživeli tudi vi. Pripravili smo različne delavnice in aktivnosti za odrasle in otroke. Lahko boste izdelali svojo miniaturo v knjigovezni zavoda Parnas ali leseno igračo v delavnici Art-les, naučili se boste lahko izdelovati papirno cvetje (DPŽ Velike Lašče) in še in še. Društvo za ohranjanje dediščine Gradež bo poskrbelo za dobroto iz gradeške sušilnice.

Termini delavnic:

18. avgust, 25. avgust, 1. september, 8. september, 15. september, 22. september in 29. september.

V spremstvu lokalnega vodnika boste lahko spoznali grad, njegovo zgodovino in zgodovino njegovih lastnikov Turjaških.

Na ogled bodo razstave:

RAZUMETI GRAD – vloga in pomen gradov v slovenski zgodovini

(Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU)

Reprodukcije manierističnih grafik 17. stoletja s turjaškim grbom Jute Auersperg

(Narodni muzej Slovenije)

Trubar in Turjaški avtorice Barbare Žnidaršič

Protestantsko šolstvo na Slovenskem (Slovenski šolski muzej)

Odprto:

Sob. 12.00–19.00, ned. 11.00–19.00

Vstopnina: družine 5 EUR, študenti 2,00 EUR, odrasli 3,00 EUR. Delavnice z doplačilom.

7. september, ob 20.30

zaključni koncert festivala stare glasbe Seviq Brežice:

Le Tendre Amour – komorna opera v izvebi Los Elementos (Ars Ramovš)

Vabljeni!

ROČNA KOŠNJA 2013

Janez in Zdenka Škrabec sta nas peto leto zapored povabila na ročno košnjo in spravilo sena. Tokratni udeleženci smo se dobili na travniku 17. 6. 2013 ob peti uri zjutraj na travniku nad Škrabčevo gostilno v Robu. Skušnik je tokrat zastavil Janez Škrabec, sledili so mu France Novak, Franc Zakrajšek, Jože Jaklič in Peter Indihar. Ob zvoku ostrih kos in mrzli rosi je bil travnik pokoščen do sedme ure, ko smo sedli k tradicionalnemu zajtrku – krompirjevim in ajdovim žgancem.

Zahvaljujem se organizatorjema za ponovno lepo jutro z željo, da se kaj takega zgodi tudi na kateri drugi lokaciji v občini – kose so nabrušene.

Za udeležence zapisal Peter Indihar.
Foto Niko Samsa

NASVETI ZA LAŽJE SOBIVANJE Z MEDVEDOM

Številni prebivalci dnevno zahajajo v gozdove, po dolgi zimi se tovrstna aktivnost še poveča. Lastniki gozdov v njih opravljajo različna gozdna dela, ostali obiskovalci se v gozd namenijo po gobe, zdravilna zelišča, na lov ali zgolj na svoj dnevni sprehod.

Zavedati pa se moramo, da skoraj ob vsakem našem obisku gozda obstaja verjetnost, da se srečamo z rjavim medvedom, ki konec aprila ali v začetku meseca maja zaključijo z zimskim dremežem.

Zaloge tolišče se medvedom v dolgi zimi iztrošijo, zato s pričetkom vegetacije pričnejo z neutrudnim iskanjem hrane. Še posebej aktivne so pri tem medvedke, ki morajo z mlekom nahraniti v času zimskega dremeža poleg mladič. Medvede pogosteje srečamo predvsem na mestih, kjer je hrana najlažje dostopna. To so predvsem pasišča in območja krmišč.

Poglaviti vir medvedove hrane v prosti naravi predstavljajo zelišča in plodovi, le manjši del pa hrana živalskega izvora. V poletnem in jesenskem času mu je miza seveda bogatejša pogrnjena kot pozimi in spomladi. Temu se je medved svojstveno prilagodil. V času izobilja se pospešeno hrani s plodovi zelišč, grmovnih in drevesnih vrst. Beljakovinsko bogato hrano najde tudi v ličinkah žuželk, ki jih izbrska iz trohnečih panjev, mravljišč ali osirjev. Da ga privlači čebelja zalega, obdana z medom, izdaja njegovo poimenovanje »med-jed«. Medved je znan tudi kot mrhovinar, ki pospravi najdene ostanke poginulih živali. Pogosto odvzame plen ali njegove ostanke tudi risu ali volku. To seveda ne pomeni, da sam ne upleni živali, ko se mu za to ponudi ugodna priložnost.

Odličen voh lahko medvede pri iskanju hrane pripelje tudi do naselij. Priložnost dela tatu in tako se poleg naravne hrane lahko na medvedovem jedilniku znajdejo tudi čebele, drobnica, sadje, ostanke hrane v smetnjakih in drugi manj varovani viri hrane.

Zmanjšanje verjetnosti za konflikte poskušamo zagotoviti tudi z ukrepi v medvedovem naravnem okolju

Z namenom, da se medved ne približa naseljem, se medveda tudi krmi. Krmljenje medveda je dovoljeno le na krmiščih, ki so odmaknjena od sklenjenih naselij. Na teh mestih se izvaja tudi letno štetje in odstrel rjavih medvedov. Pomembnejša od krmišč je seveda skrb za vzdrževanje primernih prehranskih in bivalnih pogojev v gozdu. S puščanjem odmrlega drevja, vzdrževanjem, sadnjo in pospeševanjem sadnega, plodonosnega drevja in grmovnic, vzdrževanjem gozdnih jas, pasišč, grmišč in krminih njiv izboljšujemo dostopnost in povečujemo raznovrstnost hrane, ki jo lahko koristi tudi medved.

Tudi prebivalci lahko primernim ravnanjem in obnašanjem zmanjšamo možnost nastanka konfliktov

Rjavi medved je po naravi radoveden, vendar se, če je le mogoče, srečanju z ljudmi izogne. Lahko dostopna hrana je poglaviti vzrok njegovih obiskov bližine človekovih bivališč. Medved je vsejed in privablja ga tako ostanke hrane v smetnjakih, kompostnikih ali gnojščih kot zrelo sadje in vrtnine, čebele v čebelnjaku ter travna ali koruzna silaža. Najbolj uspešno zaščito pred obiski medveda nam nudi električni pastir. Iluzorno je sicer pričakovati, da bomo vsa naselja ogradili z elektriko. Je pa primerno, da zaščitimo najbolj izpostavljene

objekte (čebelnjaki, silosi, zrelo sadje, živina na paši ...). Tudi s tem, da ne puščamo dostopne hrane v neposredni okolici naselij, poskrbimo, da medved ne postane naš redni obiskovalec in nadloga.

Za varen obisk gozda se držimo nekaterih preizkušenih pravil obnašanja, kot so glasna hoja, ki medveda opozori na našo prisotnost, gibanje po cestah, poteh, stezah in preglednem terenu. Ne zahajamo namenoma v predele gozda, kjer vemo, da se trenutno zadržujejo medvedke z mladički. Če imamo s seboj psa, naj bo ta na povodcu. Če medveda opazimo, ga opozorimo nase in se mu umaknemo, nikdar pa ga ne zasledujemo. Medvedovo vzpenjanje na zadnje noge pomeni, da nas opazuje, in nikakor ni to znamenje njegovega napadanja.

foto Mirko Perušek

Varnejši je sprehod v dvoje ali v skupini, saj smo tako glasnejši in prej opaženi.

Kaj storimo, če nam medved kljub vsemu povzročajo težave?

Za primere reševanja težav zaradi približevanja človeku in njegovim bivališčem je v Republiki Sloveniji ustanovljena Intervencijska skupina za primere hitrega ukrepanja ob ogrožanju življenja ljudi in premoženja. Dostop do nje je mogoč 24 ur dnevno prek Centra za obveščanje na telefonsko številko 112. Intervencijska skupina rešuje nastale probleme najprej s svetovanjem, morda s plašenjem, pregonom in postavljanjem odvračalnih sredstev, le v skrajnih primerih z odlovom ali odstrelom problematičnih živali.

Višino načrtovanega odstrela in lovno dobo za zavarovane vrste velikih zveri letno določi ministrstvo s pravilnikom. Za medveda je določena lovna doba od 1. oktobra do 31. decembra in od 1. januarja do 30. aprila. Zunaj lovne dobe je medveda dovoljeno loviti le po izredni odločbi, ki jo lahko zaradi ogrožanja varnosti ljudi izda Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). Za takšen ukrep se odloči le tedaj, ko so izčrpani vsi drugi možni ukrepi.

Če se na premoženju pojavi škoda po zavarovanih vrstah, med katere spada tudi medved, smo upravičeni do odškodnine. Oškodovanec mora škodo pisno prijaviti na Območni enoti Zavoda za gozdove najkasneje v roku treh dni od opažene škode. Oceno škode izvajajo za ta namen pooblaščenil cenilci. Na območju ZGS OE Kočevje imamo trenutno 8 cenilcev. Pooblaščenil cenilec mora v roku dveh dni od prijave opraviti ogled dogodka in izdelati zapisnik. V osmih dneh od prijavi mora pooblaščenil oseba zapisnik poslati na ARSO. In zaključek?

V naših krajih, na Kočevskem in Notranjskem, se je rjavi medved ohranil predvsem zaradi obsežnih gozdov in več kot stoletne zaščite. Tu je njegova številčnost v primerjavi z drugimi deli Slovenije še danes največja. Med prebivalstvom je medved od velikih zveri še najbolj priljubljen. Kljub relativno pogostem opažanju še vedno vzbuja pozornost in občudovanje, ki se je razvilo v stoletjih našega sobivanja z njim. Dolgoročni obstanek rjavega medveda pri nas je vsekakor mogoč le ob ustrezno regulirani številčnosti, ki bo omogočala strpno sobivanje človeka in medveda. Rjavi medved je naša največja zver in človek njegov edini regulator. Ohranitev medveda in ostalih zveri je tako lahko razpoznavni znak ohranjenosti našega okolja in naše pripravljenosti za smotrno gospodarjenje z naravo.

Miran Bartol, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije OE Kočevje

100 LET VELIKOLAŠKEGA ZADRUŽNIŠTVA

Leto 2013 je jubilejno leto za Kmetijsko zadrugo Velike Lašče. Kot naslednica Živinorejske zadruge bo v septembru obeležila 100-letnico delovanja.

Zadružništvo je vedno imelo pomembno vlogo varovanja interesov slovenskega naroda. Kmet je steber naroda. To je v preteklosti nedvomno veljalo. Danes ni več tako, čeprav smo bili Slovenci do nedavnega večinoma kmetje.

Za razvoj zadružništva je pomemben Zakon o zadružništvu iz leta 1873. V njem je postavljena ideja kmečke samopomoči in solidarnosti. Oblika te samopomoči je zadružništvo. Pojavile so se zadruge tipa Raiffeisen. Vloženi denar je bil varen, kredit je bil poceni, blizu in hiter. V Velikih Laščah sta bili dve hranilnici in posojilnici. Ivan Pucelj je ustanovil liberalno hranilnico, ki je bila včlanjena v Zvezo slovenskih zadrug. Klerikalno hranilnico je ustanovil župnik Jakob Ramovš. Prostori klerikalne hranilnice so bili v njeni lasti, v leta 1908 zgrajeni zadružni stavbi. Veliko zaslug za delovanje hranilnic ima tudi dr. Janez Evangelist Krek, rojen pri Sv. Gregorju. Krek je zapisal: »Kapitalizem imenujemo sedanji gospodarski nered, po katerem denar gospoduje nad delom in človekom, ki dela.« (Kakor, da bi te besede izrekel danes.)

ŽIVINOREJSKA ZADRUGA Velike Lašče je bila ustanovljena leta 1913 in je bila med obema vojnama uvrščena med deset najboljših zadrug od stopetih. Imela je 32 članov in 8-članski odbor; prvi načelnik je bil Ivan Ivanc, posestnik, Pušče 1. Cilj zadruge je bil izboljšati plemensko vrednost živine. Z željo po dvigu mlečnosti pri domačih kravah so v Švici kupili plemenske bike sivorjave pasme. Velike Lašče so postale pomemben center za vzgojo dobre živine. Zadruga je dobro napredovala, nakupila je nekaj kmetijskih strojev in jih posojala kmetom.

Živinorejska zadruga ni bila edina. Leta 1926 so se Laščani iz gospodarskih razlogov združili v KMETIJSKO ELEKTRIČNO STROJNO ZADRUGO. Sklenili so zgraditi vodovod. Najprej so zgradili elektrarno namotor Diesel, nato še vodovod z zajetjem pod Medvedjekom in rezervoarjem pod Sv. Rokom. Električno in vodovod je upravljali monter Ivan Pečnik – Polakov. Zasluge za ustanovitev te zadruge je imel Ivan Pucelj. Laščani so složno sodelovali, čeprav je bil takrat hud boj med političnimi strankami.

Dve leti kasneje, leta 1928 je bila na pobudo Ivana Puclja ter kmetijskega strokovnjaka Miloša Štiblerja ustanovljena MLEKARSKA ZADRUGA. Ljudje so bili navdušeni, ko so zvedeli za novico, upali so na zaslužek, tako potreben kmečkemu človeku. Zadrugo je ustanovila

Brata Ivanc, levo Ivan, prvi načelnik Živinorejske zadruge Velike Lašče, ustanovljene leta 1913; arhiv: Ivan Ivanc, Pušče

Odbor Mlekarske zadruge 1928; arhiv: Ivan Tomšič, Adamovo

liberalna stranka, ljudje so vanjo vstopali ne glede na politično pripadnost. Na začetku delovanja je štela 32 članov, na ustanovnem zboru so izvolili 16-članski odbor. Leta 1931 so začeli preurejati stari Navrtnikov hlev v malo vaško sirarno. V začetku je bilo odkupljeno 200 do 250 litrov mleka dnevno. Izdeloval se je sir trapist v hlebčkih. Zorel je v znani podzemni Dolšinovi jami.

Število članov Mlekarske zadruge se je v letu 1936 povečalo na 250, dnevno je bilo odkupljenega 800 litrov mleka. Zaradi slabe prodaje sirov so mleko s konjsko vprego ponoči vozili v Ljubljano. Leta 1938 je Mlekarska zadruga kupila avto znamke Ford, s katerim so se opravljali tudi drugi prevozi in zadrugi prinašali dobiček. Po letu 1945 je odkup mleka prevzela Kmetijska zadruga, od nje pa odkupno podjetje NAVOD. Od leta 1960 so bile v Laščah prisotne Ljubljanske mlekarne.

LESNA ZADRUGA je bila ustanovljena 1946 in je dve leti kasneje postala odsek Kmetijske zadruge.

Dne 10. marca 1946 je bila sklicana ustanovna skupščina OBNOVITVENE ZADRUGE Velike Lašče, v katero je bilo vpisanih 40 članov. Delovala je do 24. julija 1949, ko je bila sklicana izredna letna skupščina v Kulturnem domu. Po pisnem naročilu Okrajne zveze kmetijskih zadrug Grosuplje je morala Obnovitvena zadruga likvidirati poslovanje in se spojiti s Kmetijsko zadrugo Velike Lašče, ker naj bi se ustanovili posebni odseki za vodenje obnovitvenih poslov po vojni.

Leta 1948 so bile ustanovljene KZ ORTNEK, KZ ROB, KZ TURJAK IN KZ KARLOVICA. KZ Rob je obsegala 30 vasi, včlanjenih je bilo 159 kmetijskih gospodarstev. KZ Turjak je obsegala 13 vasi, včlanjenih je bilo 113 gospodarstev. KZ Karlovica je obsegala 23 vasi, včlanjenih je bilo 89 gospodarstev. Nabavno prodajna zadruga se je preimenovala v KZ VELIKE LAŠČE. Pod zadrugo spada 17 vasi.

Živino so razstavljale KZ Dvorska vas, KZ Rob, KZ Velike Lašče in KZ Turjak. Na mlaju so častna darila – zvonci in venci. Leto 1953; arhiv: KZ, foto: ing. B. Marković

V istem letu se je pričelo z gradnjo Zadružnega doma. V ta namen je bila ustanovljena Uprava gradilišča Zadružnega doma.

Leta 1950 je KZ Velike Lašče štela 186 članov s približno 550 družinskimi člani, zaposlenih je bilo 16 oseb. V letu 1954 je vpisano 300 članov; 162 kmetov, 44 delavcev, 37 uslužbencev, 23 obrtnikov, trije upokoženci in 31 gospodinj.

Leta 1961 se je pet zadrug, in sicer Velike Lašče, Turjak, Rob, Dvorska vas in Karlovica, združilo v KMETIJSKO ZADRUGO VELIKE LAŠČE.

Dejavnosti vseh zadrug so bile različne, a njihov skupni cilj je bil enak – solidarnost in pomoč med člani. Zadružna ideja se je z veliko upornostjo razvijala ves čas, čeprav je v vojnih letih zaradi težkih razmer zastala. Takrat je oblast zaplenila zadružno premoženje in zadrugam naložila naloge, ki niso imele zadružnega temelja. Upravljanje je prešlo v roke političnih veljakov in kmetje so imeli do nje odpor.

Kasneje je oblast uvidela, da privatna lastnina zemlje in zadružništvo ni družbeno zlo. Po letu 1950 je narekovala ustanovitev novih zadrug. Razlog je bil predvsem v tem, da bi se od kmetov odkupovala hrana, ki jo je v tistem času primanjkovalo.

France Žužek - Šmon, Velike Lašče, bik Mangart, 1965; arhiv: KZ, foto: France Modic

Največji napredek zadružništvo in kmetijstvo beležita v 70. letih prejšnjega stoletja. Ugodni krediti hranilno kreditne službe so bili razlog, da so se naše kmetije opremile s stroji, zgradilo se je veliko novih sodobnih hlevov. Zaradi političnih interesov se je zadruga priključevala različnim organizacijam. Njena prva povezava je bila s predelovalno industrijo in trgovino, naziv zadruge je bil KIT-KZ Velike Lašče. (KIT – kmetijstvo, industrija, trgovina) Nekaj let kasneje je bil njen naziv Mercator Kmetijska zadruga Velike Lašče.

Po osamosvojitvi Slovenije je bila na področju zadružništva sprejeta nova zakonodaja. Dan 28. junij 1992 postane nov mejnik. Na ustanovnem občnem zboru zadruge so bili postavljeni novi zadružni temelji s sprejemom zadružnih pravil. V njih je določena osnovna naloga zadruge: pospeševanje gospodarske koristi svojih članov na enakopravnem sodelovanju in upravljanju.

Kmetijska zadruga se ukvarja z različnimi dejavnostmi. Ena izmed pomembnih je bila trgovina na debelo v enoti Domači izdelki, ki se je ukvarjala z odkupom in prodajo izdelkov domače obrti, zlasti z gospodinjsko galanterijo in embalažo. Do osamosvojitve Slovenije je imela obsežen trg v republikah bivše Jugoslavije, tudi izvoz v zapadne države Evrope in Ameriko je bil velik. Prometa je bilo iz leta v leto manj, enota je ukinjena.

Za oskrbo krajanov ima zadruga tri trgovine na drobno, zlasti z živili in osnovnimi glanterijskimi potrebščinami. Trgovina Rob in Turjak sta bili prenovljeni, v Velikih Laščah je bila v letu 2010 zgrajena nova

stavba, Zadružni trgovski center, v kateri je trgovina z živili, trgovina z galanterijo in bar. Svoje prostore ima v njem poslovalnica Deželne banke Slovenije. V sklopu zadruge je tudi trgovina, ki oskrbuje kmete in ostale občane s kmetijskimi repromateriali, orodjem in rezervnimi deli.

Ena izmed večjih dejavnosti zadruge je klanje živine. Prostori v klavnici so prilagojeni zahtevam veterinarske inšpekcije. Opravljajo se zakoli za lastne potrebe in usluge kmetom iz širšega območja. Želja zadruge je, da bi klavnico preselili na drugo lokacijo, izven urbanega naselja.

Velik del dejavnosti v zadrugi se opravlja prek enote kooperacija, ki se ukvarja z odkupom mleka in živine. V preteklih letih je bilo velikolaško območje usmerjeno v vzrejo plemenskih živali, sedaj le za zakol. Na razstavah imamo priložnost videti, da se kakovost živine izboljšuje. Odkup mleka se giblje več let okrog milijon litrov letno. Po kakovosti mleka se lahko primerjamo z Evropo.

Število kmetov se zmanjšuje iz leta v leto. K ohranjanju kmetijstva je s svojimi stimulacijami prispevala tudi Občina Velike Lašče. Ekonomski položaj našega kmeta slabi, za starejšo generacijo je ekonomska preobrazba kmetijstva še težja. Kmečka mladina tudi ne kaže prevelikega znanja za kmetovanje zaradi vse slabših pogojev.

Veliko vlogo pri ohranjanju kmetijstva ima tudi svetovalna služba, ki organizira strokovna predavanja s področja kmetijstva, nudi pomoč rejcem na področju higienskega pridobivanja mleka, svetuje glede pridobivanja kakovostne krme in pomaga pri izpolnjevanju vseh potrebnih obrazcev za pridobivanje stimulacij s strani države.

Na velikolaškem območju so še možnosti za povečanje pridelave mleka in mesa, vendar le v primeru, da se spremeni kmetijska politika. Pričakujemo, da bo vlada spoznala, da je kmetijstvo osnovna dejavnost, ki mora imeti prednost pri sprejemanju zakonov.

V tem sestavku je opisan le delček delovanja zadruge. Ob jubileju bo izdan Zbornik velikolaškega kmetijstva – Prava pot. O tem bomo pisali v naslednji številki Troble in vas povabili, da se nam pridružite na prireditvi, imenovani Kmečki praznik, v soboto 7. septembra.

Za zadrugo: Ana Pia Debeljak

Da bi bil praznik zadruge in govedorejcev čim lepši, se obračamo na vse ljudi dobre volje, ki bi nam pomagali z nasveti in organizacijo ali kako drugače. Za razstavo v prostorih trgovine na trgu bi želeli zbrati čimveč starih kmečkih predmetov, žene in dekleta naj poskrbijo za vrtove in njive, organizirana bo razstava Darovi jeseni. Svojo pripravljenost za sodelovanje sporočite Ani Debeljak na 788-88-49.

KMETIJSKA ZADRUGA VELIKE LAŠČE

obveščamo vas, da je trgovina s kmetijskim repromaterialom od 1. 6. 2013 dalje odprta od 7.00 do 17.00.

Pozdravni govor Ivana Levstika, predsednika KZ Velike Lašče ob otvoritvi ZTC, 2010; arhiv: KZ, foto: Tinkara Rupar

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU ZA LETO 2013

21. maja je v organizaciji TVD Partizan potekalo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovanje je potekalo v petih kategorijah.

Rezultati:

Deklice OŠ enotna

1. Manca Lunder
2. Nastja Rupar
3. Naja Miklič
3. Alja Fabjan

Dečki do 6. razreda OŠ

1. Tim Škof
2. David Možek
3. Sven Ahac
3. Bor Perc

Dečki 7.-9. razreda OŠ

1. David Škof
2. Dejan Grčar
3. Tilen Debeljak
3. Jošt Žužek

Ženske – enotna kategorija

1. Alenka Zidar Zupan
2. Tanja Možek
3. Nika Možek
3. Bernarda Smrekar

Moški – enotna kategorija

1. Aleš Smrekar
2. Igor Sever
3. Niko Samsa
3. Marjan Godec

Foto in besedilo: Igor Sever

AJDA IN ŽIVA GOLOB USPEŠNI PLEZALKI

Tekmovanje za Vzhodno ligo poteka že osmo leto. Letos je bilo 5 tekem, in sicer 4 v težavnosti in ena v balvanskem plezanju. Tekme v težavnosti so bile v Radljah ob Dravi, Ptuj, Trbovljah in Brežicah ter tekma v balvanskem plezanju v Slovenski Bistrici. Letos so na Vzhodni ligi tekmovalke 3 tekmovalke. Vzhodna liga se je končala, tako da lahko pohvalimo naslednje rezultate. Živa Golob je v kategoriji mlajše cicibanke osvojila skupno prvo mesto, tako da je 3 tekme zmagala, v eni je bila druga in v eni tretja (za skupno uvrstitev štejejo 4 tekme). Ajda Golob je v kategoriji starejših cicibank prepričljivo osvojila skupno prvo mesto, saj je na vseh petih tekmah zmagala (kar je redkost). Kot njihov trener sem zelo zadovoljen z rezultati glede na to, da Živa in Ajda trenirata in tekmujeta šele drugo leto.

Otroci plezalnega krožka

Družina Golob

Statistiko in rezultate prejšnjih let si lahko ogledate na spletni strani www.climbers.si. V prihodnje načrtujemo udeležbo Žive in Ajde na državnem prvenstvu, na katerem sodelujejo tudi klubi iz Zahodne lige in kjer so smeri še za spoznanje težje. Treniramo očitno zelo dobro in v pravi smeri. Pozna se tudi to, da imamo že drugo leto po 2 termina na veliki plezalni steni v ŠC Ribnica. Naše želje pa so še: pridobiti naslednje leto dodaten termin za otroke na veliki plezalni steni, saj je to najboljši trening. Tudi otrok, ki jih veseli plezanje, je čedalje več in se tako že izoblikuje tekmovalna skupina. Želimo si tudi pridobiti kakega sponzorja, ki bi finančno pomagal, da bi lahko mladi perspektivni plezalci tekmovali.

Mitja Mihelič

KOLESARSKI KRONOMETER KNEJ-KARLOVICA

Nedelja sredi junija je že tradicionalno rezervirana za kolesarski kronometer Kneji-Karlovica. Utečena ekipa TVD Partizan Velike Lašče (Niko, Igor, Anže, Metka, Jože) je letošnji kronometer izvedla v nedeljo, 16. junija, ob 17. uri. Kronometra se je udeležilo 37 tekmovalcev, med katerimi je bilo razveseljivo veliko otrok, tudi predšolskih. Kot vsako leto so se priprave začele že pred meseci z vlogo za zaporo ceste, ki jo je Občina (kot vedno) hitro rešila, nato pa smo, tokrat brez težav, tudi z Upravne enote dobili ustrezno dovoljenje. S prometno signalizacijo in kombijem za njen razvoz nam je na pomoč priskočilo podjetje Acest, d. o. o. s Turjaka, pri zapori ceste so sodelovali gasilci PGD Karlovica, za prvo pomoč je poskrbela Martina Nedeljkovič. Letos smo posodobili programsko opremo za merjenje časa in izračun rezultatov, zato smo takoj po prihodu zadnjega tekmovalca v cilj že imeli rezultate tekmovanja. Anže, ki je razvil program, je že napovedal nekaj novih izboljšav, ki jih bomo uvedli na naslednjem kronometru.

Tekmovalci so prišli iz Ribnice, Grosuplja, Vrhnike, Trzina in iz naše občine. Razveseljiva je številna udeležba osnovnošolske mladine, tekmovanja sta se udeležila celo dva predšolska tekmovalca.

Po tekmovanju smo pred bifejem Pri Janezu na Karlovič poddelili po dva kompleta medalj: enega za odprto prvenstvo, drugega pa za občinsko tekmovanje.

Jože Starič

Rezultati (v oklepaju je navedena uvrstitev v občinskem merilu):

Predšolski otroci:

- 1.(1.) Erazem Adamič 0:15:55.52
2. (2.) Neža Gradišar 0:16:38.91

Učenke OŠ:

- 1.(1.) Eva Kutnar 0:10:36.92
- 2.(2.) Lana Brodnik 0:14:37.25

Učenci OŠ:

- 1.(1.) Lovro Kutnar 0:11:33.99
- 2.(2.) Žak Gradišar 0:12:00.47
- 3.(3.) Nik Hren 0:12:04.32
- 4.(4.) Nejc Jaklič 0:13:16.13
- 5.(5.) Črt Gradišar 0:14:20.02
- 6.(6.) Gašper Pirkovič 0:14:45.80

Ženske nad 35 let:

1. Cveta Buh 0:09:07.608000
- 2.(1.) Hilda Gruden 0:12:19.68
- 3.(2.) Tatjana Brodnik 0:12:22.00
- 4.(3.) Alenka Zidar Zupan 0:12:31.83
- 5.(4.) Olga Verovšek 0:12:34.70
- 6.(5.) Marija Kutnar 0:12:52.78

Moški nad 60 let:

1. Herbert Kotnik 0:07:50.81
- 2.(1.) Anton Brodnik 0:11:02.23

Moški od 40 do 60 let:

1. Borislav Skubic 0:06:54.57
- 2.(1.) Jože Škulj 0:08:10.67
- 3.(2.) Franc Kutnar 0:08:39.21
- 4.(3.) Jože Starič 0:09:42.34

- 5.(4.) Matej Hren 0:09:51.69
- 6.(5.) Anton Žužek 0:10:21.20

Moški do 40 let:

1. Roman Viršek 0:07:31.23
2. Nejc Peterlin 0:07:38.74
- 3.(1.) Andrej Krička 0:07:54.09
4. Matic Zalar 0:08:01.80
- 5.(2.) Blaž Svete 0:08:09.06
- 6.(3.) Rok Papež 0:08:18.34
- 7.(4.) Silvester Jakša 0:08:26.55
- 8.(5.) Tomaž Tanko 0:08:33.25
9. Simon Adamič 0:09:32.06
- 10.(6.) Miha Sivec 0:09:35.03
- 11.(7.) Žan Nedeljkovič 0:11:09.37
- 12.(8.) Boštjan Pirkovič 0:12:35.75
- 13.(9.) Jure Adamič 0:15:27.75

OBČINSKO PRVENSTVO V BADMINTONU ZA LETO 2013

TVD Partizan je 23. maja izvedel tudi občinsko prvenstvo v badmintonu. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah.

Rezultati:

Ženske enotna kategorija

1. Magdalena Stritar
2. Vesna Gruden
3. Alenka Vasič

Moški enotna kategorija

1. Igor Sever
2. Franci Modic
3. Matej Hren

Igor Sever

LOKOSTRELSKE NOVICE

Letošnja pozna pomlad in obilica snega so močno spremenili lokostrelski tekmovalni koledar. Odpovedane so bile vse tekme, planirane v marcu, in še vse tekme v prvi polovici aprila. Turjačani smo »svojo« tekmo po koledarju izvedli v dežju (25. 4. 2013), ki pa na srečo ni bistveno vplival na udeležbo in rezultate. Slabo vreme nas je spremljalo tudi v 3-D tekmi 25. maja 2013 in je precej razmočilo traso ter poskrbelo za blatno kopel tekmovalcem. Vendar lokostrelska vztrajnost in trma ne poznata meja; tako so tekmo zaključil vsi 103 tekmovalci. Zaradi dežja nismo mogli izvesti finalnega treninga najboljših, česar pa ni nihče zameril.

Člani LK Turjak po uspešno izvedeni 3D tekmi

Sreče pa niso imeli z vremenom v Horjulu, saj je lokostrelski klub POTENS moral zaradi poplave in razmočenega tekmovališča tekmo prestaviti. Enako se je zgodilo v Žalcu, kjer so tekmo ravno tako prestavili na september, kar bo povzročilo podvajanje tekem na soboto in nedeljo oziroma bo imela taka gostota tekem negativen vpliv na udeležbo tekmovalcev.

Člani LK Turjak na zmagovalnem odru, zgornja vrsta z leve proti desni: Sestavljeni lok, člani, Goršič Edvard, 1. mesto, Jože Oberstar 3. mesto, Dolgi lok, veterani, Stanislav Ahac, 3. mesto
Spodnja vrsta: Lovski lok, člani, Blaž Koritnik, 1. mesto
Goli lok, kadeti, Matic Štrukelj, 1. mesto

Turjačani se udeležujemo tekem, čeprav letos v nekoliko okrnjenem številu; pozna se recesija, občina ne daje več kombija za prevoz mladih tekmovalcev itd. po razporedu Lokostrelske zveze Slovenije. Tako smo letos tekmovali že na AH v Krasincu, 3-D tekmi v Dolenskih Toplicah, Jadranskem pokalu v Prezidu, 3-D tekmi za slovenski pokal v Muti, Gozdnem krogu v Šmartnem v RD, 3-D tekmi v Logarski dolini in še na prijateljski tekmah.

S tem naših aktivnosti ni konec, saj smo redno na treningih pri gradu Turjak ali našem vadbišču »Pri bajerju«. Te lokacije tudi redno vzdržujemo, kosimo travo, obrezujemo grmovje, popravljamo opremo in še kaj. Letos smo sodelovali na tehničnem dnevu naše OŠ Primož Trubar v Velikih Laščah, Krpanov kros, kjer smo redni gostje, je zaradi vremena odpadel, izvedli smo predstavitev v Podgori v okviru turistične prireditve, izvedli predstavitev na Vidmu in še kaj. Članstvo se je stabiliziralo. Giblje se med 50 in 60 člani. Financiranje izvajamo ob izdatni pomoči Občine Velike Lašče (letni razpis) in s prispevki tekmovalcev. Vztrajamo na amaterski osnovi, čeprav nekateri člani dosegajo dobre tekmovalne rezultate. V državnem razredu imamo 4 kategorizirane tekmovalce.

Lokostrelski pozdrav!
Božo Kovačič

ORATORIJ 2013

BOG JE Z NAMI ORATORIJ V VELIKIH LAŠČAH od 27. 8. do 30. 8. 2013

Osrednje sporočilo letošnjega oratorija Bog je z nami je zajeto iz knjige Zgodbe iz Narnije. Junakov zgodbe je več, izstopa deček Evstahij. Aslan pa je lik, ki v Zgodbah iz Narnije simbolizira Jezusa. Ladja, na kateri plujejo, simbolizira cerkveno občestvo, ki se izogiba vsem viharjem in nevšečnostim na morju. Nikoli nismo sami. Povezani bomo med seboj in z Jezusom. Če se želiš družiti s prijatelji, spoznati kaj novega, se pridruži animatorjem na oratoriju. Ker bo to pred začetkom novega šolskega leta, bo lepa popotnica za nove šolske dni.

Prijave: do 20. avgusta

Teja (teja.levstik@gmail.com),
Branka (031414867) ali v župnišču.

DOBILI SMO LETNO GLEDALIŠČE ...

Krvava Peč in z njo občina Velike Lašče je dobila novo točko kulture in sicer letno gledališče »Lojzov teater«. Objekt so z minimalnimi stroški in velikim številom prostovoljnih ur zgradili vaščani ob podpori ljubiteljev kulture od vsepovsod. Zato so morali najprej očistiti divje odlagališče odpadkov, nato pa so izključno iz naravnih materialov zgradili oder, galeriji za gledalce in uredili celotno okolico. Zadnja slika prikazuje, kako bo izgledalo gledališče, ko bo zgrajenih vseh 6 galerij. Namenjeno bo izključno akustičnim prireditvam, brez električnih priključkov.

In zakaj Lojzov teater? Ker je Alojz Usenik naš rojak, rojen v Krvavi Peči, vse življenje preživel kot priznan inspicient v gledališču Ivan Zajec na Reki, poleg tega pa deluje kot amaterski igralec in režiser v Kulturnem društvu Bazovica na Reki.

Otvoritvi v petek, 14. junija je bil posvečen nastop etno skupine Pot, ki je navdušila preko 100 obiskovalcev, svoj delež pa je prispeval tudi Alojz Usenik.

Srečo Knafelc, foto Jure in Srečo Knafelc

PISALA NAM JE MARIJA IVANC, ROJENA GORJUP

Na naslov uredništva je prispelo prijazno pismo gospe Marije Ivanc, rojene Gorjup, iz Ljubljane.

Marija Ivanc, rojena Gorjup

V pismu se najprej zahvaljuje vsem ustvarjalcem Troble, saj z zadovoljstvom prebira članke v njej in je vesela vsakega uspeha, še posebej uspehov mladih.

Gospa je naše kraje zapustila in se preselila v Ljubljano leta 1953. V letih njene mladosti se je rada udeleževala in sodelovala pri različnih prireditvah in aktivnostih. Ker je v prejšnjih izdajah Troble brala, da med drugim letos praznujemo tudi 100-letnico čebelarstva, nam je poslala fotografijo s praznovanja čebelarstva 18. 5. 1953, ob katerem so bila podeljena tudi čebelarstva priznanja, sledilo pa je še družabno srečanje v starem sokolskem domu. Med fotografiranimi je žal že veliko pokojnih. Njenega očeta na fotografiji ni, saj je bil v tem času eden glavnih organizatorjev in je prireditev tudi vodil.

Gospe Mariji se v imenu uredništva Troble lepo zahvaljujem za njeno pismo in upam, da bo tudi v prihodnje z veseljem prebirala naše občinsko glasilo.

Lidija Čop, odgovorna urednica

PODJETNIŠKE IN DRUGE INFORMACIJE – JUNIJ 2013

Pripravil RC Kočevje Ribnica d.o.o.. Za natančne podatke si oglejte celotne razpise v uradnih listih ali na spletnih straneh www.podjetniski-portal.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejnih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe - povpraševanje po izdelkih in storitvah vabimo, da pokličete na št. 01/8950-610, 031/647-793 ali pišete na e-naslov: info@rc-kocevjeribnica.si. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

1. Javni razpis v okviru ERA-NET Iniciative ERASynBio. Razpisnik: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. **Predmet razpisa:** v okviru ERA-Net iniciative ERASynBio je financiranje aktivnosti slovenskih partnerjev v mednarodnih raziskovalnih projektih izbranih v okviru prvega skupnega mednarodnega razpisa za raziskovalne projekte ERASynBio. **Rok:** 26. 8. 2013, do 17. ure po srednjeevropskem času. Mednarodno prijavo odda koordinator mednarodnega projekta v imenu celotnega konzorcija. **Več:** [http://www.mizs.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=1294](http://www.mizs.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=1294)

2. Najava javnega razpisa za sofinanciranje poslovnega svetovanja za internacionalizacijo v letu 2013. Razpisnik: Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma. **Namen razpisa:** s sofinanciranjem poslovnega svetovanja za internacionalizacijo MSP-jem, ki še niso prisotna na tujih trgih, zmanjšati tveganja in olajšati odločitev pri vstopu oziroma načinu vstopa na tuje trge. **Več:** <http://www.japti.si/index.php?t=Razpisi&id=166&l=sl>

3. Javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v letu 2013. Razpisnik: SPIRIT Slovenija, javna agencija. **Predmet javnega razpisa:** dodelitev spodbud za začetne investicije, ki jih bodo prijavitelji – tuje osebe zasebnega prava - nerezidenti izvajali na ozemlju Republike Slovenije. **Rok za prijavo:** 23. 8. 2013 do 12. ure. **Več:** <http://www.japti.si/index.php?t=razpisi&id=159>

4. Javni razpis Garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere (P1 2013). Razpisnik: Slovenski podjetniški sklad. **Predmet razpisa:** garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere, ki jih razpisuje Sklad v sodelovanju z bankami. **Rok:** 10. 9. 2013, 10. 10. 2013 in 10. 11. 2013 oziroma do porabe sredstev. **Več:** <http://www.podjetniskisklad.si/69/2013/p1-2013-garancije-sklada-za-bancne-kredite-s-subvencijo-obrestne-mere.html>

5. Javni razpis za spodbujanje uvajanja in implementacije znaka za okolje EU za turistične nastanitve – EU Marjetice. Razpisnik: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. **Predmet razpisa:** sofinanciranje stroškov uvajanja in implementacije Znaka za okolje EU za turistične nastanitve in stroškov, povezanih s promocijo konkurenčne prednosti podjetja, ki jo je pridobilo z Znakom za okolje EU za turistične nastanitve. **Rok:** do porabe sredstev. Odpiranje vlog bo še 16. 9. 2013. **Več:** [http://www.mgrt.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=959](http://www.mgrt.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=959)

6. Javni razpis za dodeljevanje spodbud v okviru iniciative EUREKA za leto 2013. Razpisnik: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. **Predmet razpisa:** sofinanciranje slovenskega dela mednarodnih raziskovalnih in razvojnih projektov za projekte, ki so potrjeni na zasedanjih programa Eureka s strani skupine Visokih predstavnikov programa Eureka. **Rok:** 9. 9. 2013. Morebitni razpisani roki za leto 2014 bodo objavljeni naknadno, na spletni strani: www.mgrt.gov.si. **Več:** [http://www.mgrt.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=955](http://www.mgrt.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=955).

7. Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb 50PO13. Razpisnik: Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad. **Predmet razpisa:** krediti Eko sklada za okoljske naložbe pravnih oseb, samostojnih

podjetnikov posameznikov in zasebnikov na območju Republike Slovenije. **Rok:** najkasneje do 30. 11. 2013 oz. do porabe sredstev. **Več:** <http://www.ekosklad.si/html/razpisi/main.html>

8. Javni razpis št. 1/2013 za podelitev Znakov kakovosti v graditeljstvu 2013. Razpisnik: Gradbeni inštitut ZRMK. **Predmet razpisa:** ocenjevanje izdelkov in storitev s področja graditeljstva. Dobitniki ZKG bodo imeli priložnost promovirati pridobljeno priznanje v okviru sejmov ali drugih javnih in strokovnih prireditvah. **Rok:** do 30. 11. 2013. **Več:** <http://www.gi-zrmk.si/GC/dejavnostRazpis.aspx>

9. Javno povabilo delodajalcem za izvedbo projekta v okviru programa »Zaposli.me / Spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb«. Razpisnik: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. **Predmet povabila:** zbiranje ponudb delodajalcev za izvedbo projekta v okviru programa »Zaposli.me / Spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb« ki obsega vključevanje brezposelnih oseb iz ciljne skupine v subvencioniranje zaposlitev težje zaposljivih brezposelnih oseb. **Rok:** od objave do porabe razpoložljivih sredstev, vendar najdlje do 30. 10. 2013. **Več:** http://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude/razpisi/razpisi?aid=465

10. Javni razpis Garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere namenjene tehnološko inovativnim projektom (P1 TIP 2012). Razpisnik: Slovenski podjetniški sklad. **Predmet razpisa:** garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere, ki jih razpisuje Sklad v sodelovanju z bankami. **Rok:** 5. 7. 2013 oziroma do porabe sredstev. **Več:** <http://www.podjetniskisklad.si/37/2012/p1-tip-2012-garancije-sklada-za-bancne-kredite-za-tehnolosko-inovativne-projekte.html>

11. Javno povabilo »Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013«. Razpisnik: Zavod RS za zaposlovanje. **Predmet javnega povabila:** zbiranje ponudb za izvedbo projektov usposabljanja v okviru Programa »Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013«. **Rok:** do porabe razpoložljivih sredstev, najdlje pa do 1. 6. 2014 do 13. ure. **Več:** http://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude/razpisi/razpisi?aid=385

12. Javni razpis za izbor izvajalcev vseživljenjske kariere orientacije v okviru programa »Vseživljenjska karierna orientacija za delodajalce in zaposlene«. Razpisnik: Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije. **Predmet razpisa:** izbor kakovostnih izvajalcev vseživljenjske kariere orientacije (izvajalci VKO), ki jim sklad na podlagi javnega razpisa prizna sposobnost za izvajanje vseživljenjske kariere orientacije (VKO) za delodajalce in zaposlene v okviru programa »Vseživljenjska karierna orientacija za delodajalce in zaposlene« in jih uvrsti na seznam izvajalcev VKO. **Roka:** 1. 9. 2013 in 1. 3. 2014. **Več:** <http://www.sklad-kadri.si/si/razpisi-in-objave/naslovnica/razpis/n/javni-razpis-za-izbor-izvajalcev-vsezivljenjske-kariere-orientacije-v-okviru-programa-vsezivlje/>

13. Javni razpis za sofinanciranje daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za obdobje 2011 do 2015. Razpisnik: Ministrstvo za gospodarstvo. **Predmet razpisa:** dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje projektov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (DOLB). **Rok:** do porabe sredstev oziroma do 5. 9. 2013, morebitni ostali roki za oddajo vlog bodo objavljeni v Uradnem listu RS in na spletni strani MG. **Več:** http://www.mg.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=905

14. Javni razpis za sofinanciranje individualnih sistemov ogrevanja na lesno biomaso za obdobje 2011 do 2014 (KNLB 3). Razpisnik: Ministrstvo za gospodarstvo. **Predmet razpisa:** dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje projektov vgradnje kotlovskih naprav na lesno biomaso. **Rok:** do porabe sredstev oziroma najkasneje do 5. 9. 2013. **Več:** http://www.mgrt.gov.si/si/o_ministrstvu/javne_objave/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=901

DVORSKA VAS-MALA SLEVICA

Vabimo vas na
slavnostno parado
ob 90-letnici društva,

ki bo
v SOBOTO, 6. JULIJA 2013, ob 18. uri
na športnem igrišču v Dvorski vasi.

Od 20. ure dalje sledi gasilska veselica
z ansamblom Gamsi.

Vljudno vabljeni!

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, vodilna mapa po novih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

www.avtotrade.kia.si

POPOLNOMA NOVI pro_ceed

Kiina vozila imajo rekordno nizko porabo, 7-letno garancijo, maksimalnih 5 zvezdic po EURO NCAP-u, številne nagrade za dizajn in nepremagljivo ceno.

KIA - NAJVEČ AVTA ZA VAŠ DENAR
AVTOTRADER D.O.O., Singa Gorica 11, Vrhnika, 01-750-51-99
Kombinirane porabe goriva: 3,7 – 6,0 l/100km, emisije CO₂: 97 – 145 g/km CO₂

The Power to Surprise

Žlebič 15A, Ribnica

- JEDI Z ŽARA, PIZZE, SOLATE, SLADICE
- KOSILA IN VEČERJE PO NAROČILU ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE IN PRAZNOVANJA
- CATERING (ORGANIZACIJA PIKNIKOV, PRAZNOVANJ, DRUŽENJ...)
- VSAK DRUGI VIKEND ZVEČER PARTY Z DJ-I

DELOVNI ČAS:
TOREK-SOBOTA od 13 - 22h,
NEDELJA IN PRAZNIKI od 11 – 21h

*Vljudno vabljeni v prijeten ambient, z ugodnimi cenami,
kjer bo za vas poskrbelo prijazno osebje.*

KRČMA GOSTAČ, Žlebič 15a, 1310 Ribnica,
tel: 031/437 493 ali 041/887 007

Ne jočite ob mojem grobu,
nisem tukaj in ne spim.
Tisoče vetrov sem,
diamantni lesk na snegu,
sončni žarek na zelenem klasu,
rahli dež jeseni.
Ko prebudite se v tišini jutra,
sem zamahi ptic prepevajočih,
ki krožijo po nebu.
Zvezda sem, njena blaga luč v noči.
Ne jočite ob mojem grobu,
nisem tukaj.

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, ata,
pradedek, tast, brat in stric

Janez NOSAN

(1925–2013)
iz Osredka.

Vsem in vsakomur posebej se zahvaljujemo za izrečeno sožalje,
pomoč in podporo v težkih trenutkih ter darovano cvetje, sveče in maše.
Najlepša hvala osebju ZD Velike Lašče za prijazno
in skrbno vsestransko pomoč v zadnjih mesecih.
Hvala gospodu župniku Dobrovoljcu, pogrebniemu zavodu Zakrajšek,
pevcem, praporščakom, vaščanom Osredka in Cent.
Hvala predstavniku društva Zarja spominov Velike Lašče in
gospodu Kočarju za ganljive poslovilne besede.
Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili
na njegovem potovanju nazaj k naravi, tja med zvezde.

Njegovi žalujoči.

Branko RESNIK

(1951–2013)

Na ljubljanskih Žalah smo se 10. 4. 2013 poslovili od vojnega veterana
Branka Resnika z Brankovega,
dolgoletnega pripadnika 63. samostojne čete KS Rob–Turjak–Velike Lašče
in borca vojne za Slovenijo.
Vojnega tovariša in prijatelja, ki je med osamosvojitveno vojno za
domovino zastavil tudi svoje življenje, ne bomo nikoli pozabili.
Svojcem izrekamo iskreno sožalje.
Naj mu bo lahka domača zemlja.
Slava njegovemu spominu!

OZVVS Velike Lašče

Jože PONIKVAR

(1951–2013)

Tiho je odšel od nas Jože Ponikvar iz Velikega Osolnika,
vojni veteran in
pripadnik 63. samostojne čete KS Rob–Turjak–Velike Lašče.
Svoj prispevek domovini je dal med vojno kot borec za samostojno
Slovenijo in s tem tvegati tudi svoje življenje. Pokopali smo ga v Robu.
Prijatelja in soborca bomo za vedno ohranili v naši zavesti.
Vsem njegovim izrekamo iskreno sožalje.
Naj mirno počiva v slovenski zemlji.
Slava njegovemu spominu!

OZVVS Velike Lašče

ZAHVALA

V 62. letu nas je zapustil brat, stric in svak

Jože PONIKVAR

(1951–2013)
z Velikega Osolnika.

Od njega smo se poslovili 22. maja 2013 na pokopališču v Robu.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se veteranom vojne za Slovenijo, PGD Veliki Osolnik,
pevcem, govornikom g. Dušanu Hočevarju in g. Milanu Tekavcu ter
pogrebniemu zavodu Zakrajšek.

Sorodniki

Tiho teče
našega življenja reka.
Tiho teče solza lepega spomina.
Umre srce – ostane bolečina.

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni je izgubil boj s smrtjo moj ljubljani
mož, oči, brat in stric

Srečko Marolt,

rojen 17. 2. 1948,
iz Dolščakov.

Ob tej priložnosti se iz srca zahvaljujem vsem, ki ste ga imeli radi in ga
pospremili na zadnjo pot v tako velikem številu, darovali sveče in cvetje.
Posebna zahvala naj velja mojim sosedom,
ki so mi v najhujših dneh stali ob strani in mi pomagali.
Zelo sem hvaležna gospodu Božu za poslovilne besede v imenu društva
»Zarja spominov« in Ani Peterlin za ganljive besede,
izrečene v imenu vaščanov.
Zahvaljujem se pogrebniemu zavodu Zakrajšek za organizacijo pogreba
in praporščakom za izkazano spoštovanje.

Žalujoči: vsi njegovi, ki ga bomo vedno ljubili.

ZOBNA AMBULANTA PRENADENT

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 lg • GSM: 040 954 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

Nagrobni spomeniki Petrič

www.nagrobni-spomeniki-petric.si
e-pošta: info@nagrobni-spomeniki-petric.si
Peter Petrič s.p. Tel: 031 318 244

STEKLARSTVO PETER HREN, s. p.

Gradež 14, 1311 Turjak
gsm: 031/35 66 68
tel.: 01/788 13 66

Brušenje stekla
Fazetiranje stekla in ogledal
Peskanje stekla
Izdelava izolacijskega termopan stekla
Kaljeno steklo
Tuš kabine (po meri, s tesnili)
Ogledala
Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
Montaža vsega navedenega
Ostale steklarske storitve

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA
OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
SKARPA d.o.o., Gradež 44 a, 1311 Turjak

MALICE - KOSILA - PIZZE
JEDI PO NAROČILU
JUTRANJA KAVA OB 6.00 uri

DELOVNI ČAS
Ponedeljek - petek
6.00 - 22.00
Sobota
6.00 - 02.00
Nedelja
7.00 - 02.00
8.00 - 22.00

TuFra
d.o.o.
TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711
MINIBAGER 6 TON

**IZKOPI
PREVOZI S KIPERJEM
GRADBENA DELA
UREDITEV DVORIŠČ
ASFALTIRANJE
PRODAJA IN VGRADNJA
ČISTILNIH NAPRAV**
ARMEX-GRAF, ROTO, ZAGOŽEN AQUAmax, VODATEH

CENA ŽE OD
2.299,00 €
+DDV
Z VGRADNJO IN VSEMI PRIKLOPI
LAKI ZA PARKET IN PRIBOR
Berger-Seidle
LAKI, OLJA, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE
IN VZDRŽEVANJE PARKETA
SE PRIPOROČAMO!

RENAULT KLANČAR

pooblaščen servis na lokaciji LJ-Rudnik

nadomestni deli in dodatna oprema
avtoplašči, premontaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela
popravlja elektrike
nadomestno vozilo

Groznikova 11, 1000 Ljubljana
Tel: 01/42 72 001
Gsm: 041 710 151
Email: klanacar@dealer.renault.si
Delovni čas: pon - pet: 8.00 - 16.30

Živahen... kot barve!

Občina Velike Lašče

trških pravic, čebelarstva in zadružništva

KOLENDAR PRIREDITEV

100. OBLETNICA VELIKOLAŠKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA

SOBOTA, 13. JULIJ

Od 8. do 13. ure

Trg pred Levstikovem domu, Velike Lašče

MEDENA TRŽNICA

Ob 9. uri

Prostori KZ Velike Lašče

OTVORITEV ČEBELARSKERAZSTAVE

Ob 10. uri

Trg pred Levstikovem domu, Velike Lašče

GLEDALIŠKA PREDSTAVA MEDENKA

Ob 19. uri

Športna dvorana, Velike Lašče

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

(Čebelarsko društvo Velike Lašče)

SOBOTA, 20. JULIJ

Rob (pri Kotah)

SPOMINSKA SVEČANOST

(Zarja spominov Velike Lašče)

SOBOTA, 20. JULIJ

Okolica gradu Turjak

LOKOSTRELSKA TEKMA ZA OBČINSKO

PRVENSTVO – REGIJSKA TEKMA

(LK Turjak)

NEDELJA, 4. AVGUST, ob 10. uri

Velike Lašče

DAN GOSPODINJ

(DPŽ Velike Lašče)